

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC DÂN LẬP HẢI PHÒNG**

ISO 9001:2015

ĐỖ ANH TUẤN

**LUẬN VĂN THẠC SĨ
CHUYÊN NGÀNH QUẢN TRỊ KINH DOANH**

Hải Phòng - 2018

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC DÂN LẬP HẢI PHÒNG**

ĐỖ ANH TUẤN

**MỘT SỐ BIỆN PHÁP HOÀN THIỆN QUẢN LÝ THU - CHI
NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC TẠI PHƯỜNG HẠ LÝ, QUẬN
HỒNG BÀNG, THÀNH PHỐ HẢI PHÒNG**

**LUẬN VĂN THẠC SĨ
NGÀNH QUẢN TRỊ KINH DOANH**

CHUYÊN NGÀNH: QUẢN TRỊ KINH DOANH

MÃ SỐ: 60 34 01 02

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC:

PGS.TS ĐAN ĐỨC HIỆP

LỜI CAM ĐOAN

Tác giả xin cam đoan rằng luận văn được nghiên cứu nghiêm túc, khoa học, độc lập số liệu. Kết quả nghiên cứu trong luận văn là trung thực, chưa từng được ai công bố trong bất kỳ công trình nào khác và được trích dẫn rõ nguồn gốc.

Tác giả xin chịu trách nhiệm về nghiên cứu của mình.

Hải phòng, ngày 10 tháng 11 năm 2018

Học viên thực hiện

Đỗ Anh Tuấn

LỜI CẢM ƠN

Sau 2 năm học tập và nghiên cứu tại Trường Đại học Dân Lập Hải Phòng tác giả trân trọng cảm ơn Ban Giám Hiệu, các Khoa, các Phòng ban của trường Đại Học Dân Lập Hải Phòng đã tận tình giúp đỡ tác giả.

Tác giả xin chân thành cảm ơn sâu sắc tới thầy giáo PGS. TS. Đan Đức Hiệp đã giành rất nhiều thời gian trực tiếp hướng dẫn và đã giúp đỡ, tạo điều kiện cho tôi trong suốt quá trình nghiên cứu và hoàn thành bản luận văn.

Tác giả xin trân trọng cảm ơn các đồng nghiệp trong và ngoài cơ quan đã giúp đỡ tôi trong quá trình thu thập, tìm kiếm số liệu, tài liệu.

Hải phòng, ngày 10 tháng 11 năm 2018

Học viên thực hiện

Đỗ Anh Tuấn

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU.....	1
CHƯƠNG 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ NGÂN SÁCH VÀ QUẢN LÝ THU CHI NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC CẤP XÃ, PHƯỜNG	4
1.1. Ngân sách Nhà nước.....	4
1.1.1. Khái niệm Ngân sách Nhà nước	4
1.1.3. Đặc điểm của ngân sách nhà nước	7
1.1.4. Hệ thống ngân sách nhà nước và phân cấp quản lý ngân sách nhà nước	7
1.1.4.1. Hệ thống ngân sách nhà nước	7
Sơ đồ 1.1: Sơ đồ tổ chức hệ thống ngân sách Nhà nước Việt Nam [7]	8
1.1.4.2. Phân cấp quản lý ngân sách nhà nước	8
1.2. Ngân sách nhà nước cấp xã, phường.....	10
1.2.1. Khái niệm Ngân sách nhà nước cấp xã, phường	10
1.2.2. Vai trò của ngân sách nhà nước cấp xã, phường.....	11
1.2.3. Hoạt động thu- chi của ngân sách nhà nước cấp xã, phường	12
1.2.3.1. Thu ngân sách nhà nước cấp xã, phường	12
1.2.3.2. Chi ngân sách nhà nước cấp xã, phường	13
1.3. Quản lý thu – chi ngân sách nhà nước cấp xã, phường.....	14
1.3.1. Khái niệm	14
1.3.2. Nội dung quản lý thu – chi ngân sách nhà nước cấp xã, phường	14
1.4. Các nhân tố ảnh hưởng đến quản lý thu – chi ngân sách nhà nước	19
1.5. Kinh nghiệm của một số địa phương trên địa bàn quận Hồng Bàng về quản lý thu- chi ngân sách Nhà nước.	20
1.5.1 Phường Minh Khai, quận Hồng Bàng	20
1.5.2 Phường Quán Toan, quận Hồng Bàng.....	21
1.5.3 Một số bài học kinh nghiệm với phường Hạ Lý	21
CHƯƠNG 2: THỰC TRẠNG QUẢN LÝ THU – CHI NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC TẠI PHƯỜNG HẠ LÝ, QUẬN HỒNG BÀNG,.....	23

THÀNH PHỐ HẢI PHÒNG GIAI ĐOẠN 2013 - 2017	23
2.1. Khái quát chung về phường Hạ Lý, quận Hồng Bàng, thành phố Hải Phòng	23
2.1.1. Điều kiện tự nhiên	23
2.1.2. Đặc điểm kinh tế - xã hội.....	23
2.1.3. Tổ chức bộ máy cấp phường	24
2.2. Thực trạng quản lý thu-chi ngân sách Nhà nước tại phường Hạ Lý, quận Hồng Bàng, thành phố Hải Phòng.....	26
2.2.1. Thực trạng quản lý thu Ngân sách Nhà nước tại phường Hạ Lý	26
2.2.2. Thực trạng quản lý chi ngân sách nhà nước tại phường Hạ Lý.....	40
2.3. Đánh giá công tác quản lý thu -chi ngân sách nhà nước tại phường Hạ Lý, quận Hồng Bàng, thành phố Hải Phòng.....	47
2.3.1. Những kết quả đạt được	47
2.3.2. Những hạn chế và nguyên nhân.....	49
CHƯƠNG 3: MỘT SỐ BIỆN PHÁP HOÀN THIỆN QUẢN LÝ THU-CHI NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC TẠI PHƯỜNG HẠ LÝ QUẬN HỒNG BÀNG – TP HẢI PHÒNG ĐẾN NĂM 2020	52
3.1. Định hướng phát triển thành phố Hải Phòng và quận Hồng Bàng.	52
3.1.1. Định hướng phát triển thành phố Hải Phòng đến năm 2020.....	52
Theo nghị quyết Đại hội đại biểu Đảng bộ Hải Phòng lần thứ XV, định hướng phát triển thành phố trong giai đoạn 2015-2020 là:	52
3.1.2. Định hướng phát triển kinh tế quận Hồng Bàng đến năm 2020.	55
3.1.3. Mục tiêu quản lý thu -chi ngân sách nhà nước trong quá trình phát triển kinh tế - xã hội của Phường Hạ Lý – Quận Hồng Bàng – TP Hải Phòng giai đoạn đến năm 2020	56
3.2. Một số biện pháp hoàn thiện quản lý thu –chi ngân sách nhà nước tại phường Hạ Lý.	57
3.2.1. Nâng cao chất lượng dự toán thu ngân sách trên địa bàn phường.	57
3.2.2. Hoàn thiện công tác quản lý thu –chi ngân sách	58

3.2.2.1. Hoàn thiện quản lý thu ngân sách	58
3.2.3. Hoàn thiện công tác quyết toán thu-chi ngân sách và tăng cường kiểm tra, thanh tra.	61
3.2.4. Nâng cao trình độ, năng lực cán bộ quản lý ngân sách.	62
3.2.5. Ứng dụng công nghệ thông tin trong công tác quản lý thu -chi ngân sách Nhà nước trên địa bàn Phường	63
3.2.6. Tăng cường công tác giám sát, kiểm tra với hoạt động thu-chi ngân sách Nhà nước trên địa bàn phường.	64
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ.....	66
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	67

BẢNG CHỮ VIẾT TẮT

STT	Ký hiệu	Ý nghĩa
1	HĐND	Hội đồng nhân dân
2	KT-XH	Kinh tế xã hội
3	NSNN	Ngân sách nhà nước
4	UBND	Ủy ban nhân dân
5	NS	Ngân sách

DANH MỤC SƠ ĐỒ

Số hiệu sơ đồ	Tên sơ đồ	Trang
1.1	Sơ đồ tổ chức hệ thống ngân sách nhà nước Việt Nam	8
2.1	Sơ đồ tổ chức cơ cấu tổ chức cơ quan hành chính phường Hạ Lý	25

DANH MỤC CÁC BẢNG

Số hiệu bảng	Tên bảng	Trang
2.1	Dự toán thu ngân sách phường Hạ Lý giai đoạn 2013 – 2017	27
2.2	Các khoản thu ngân sách hưởng 100% tại phường Hạ Lý trong giai đoạn 2013 - 2017	31
2.3	Các khoản thu ngân sách phân chia theo tỷ lệ % tại phường Hạ Lý trong giai đoạn 2013 - 2017	34
2.4	Các khoản thu bổ sung từ ngân sách cấp trên tại phường Hạ Lý trong giai đoạn 2013 - 2017	36
2.5	Quyết toán thu ngân sách nhà nước tại phường Hạ Lý trong giai đoạn 2013 - 2017	39
2.6	Dự toán chi ngân sách tại phường Hạ Lý trong giai đoạn 2013 - 2017	40
2.7	Chi thường xuyên tại phường Hạ Lý trong giai đoạn 2013 - 2017	42
2.8	Quyết toán thu ngân sách nhà nước phường Hạ lý trong giai đoạn 2013 - 2017	46

DANH MỤC CÁC BIỂU ĐỒ

Số hiệu biểu đồ	Tên biểu đồ	Trang
2.1	Dự toán thu ngân sách phường Hạ Lý giai đoạn 2013 – 2017	28
2.2	Các khoản thu ngân sách hưởng 100% tại phường Hạ Lý	30
2.3	Các khoản thu ngân sách phân chi theo tỷ lệ % tại phường Hạ Lý	34
2.4	Các khoản thu bổ sung từ ngân sách cấp trên tại phường Hạ Lý	36
2.5	Quyết toán thu ngân sách tại phường Hạ Lý	39
2.6	Chi thường xuyên tại phường Hạ Lý	43
2.7	Quyết toán chi ngân sách tại phường Hạ Lý	46

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Ngân sách Nhà nước là nguồn tài chính đảm bảo chi tiêu của Nhà nước, là công cụ rất quan trọng nhằm điều tiết kinh tế vĩ mô. Do đó, tăng cường quản lý Ngân sách Nhà nước, sử dụng tiết kiệm, hiệu quả Ngân sách là nhiệm vụ cấp bách để góp phần phát triển kinh tế - xã hội, thúc đẩy tiến trình công nghiệp hóa – hiện đại hóa đất nước.

Tại Việt Nam trong bối cảnh hội nhập kinh tế quốc tế, ngân sách nhà nước là khâu quan trọng của tiến trình đổi mới trong lĩnh vực tài chính – tiền tệ. Ngân sách nhà nước là nguồn tài chính đảm bảo chi tiêu của Nhà nước, công cụ điều tiết vĩ mô nền kinh tế đảm bảo tính ổn định và phát triển.

Ngân sách Nhà nước cấp xã, phường gắn liền với chính quyền cấp cơ sở trong hệ thống chính quyền của nước ta. Ngân sách Nhà nước cấp xã, phường chính là phương tiện vật chất giúp chính quyền thực hiện các nhiệm vụ chính trị, kinh tế, xã hội, an ninh quốc phòng ở địa phương.

Ngân sách Nhà nước Phường Hạ Lý, Quận Hồng Bàng, Hải Phòng là một cấp ngân sách thực hiện chức năng, vai trò của Ngân sách Nhà nước. Công tác tổ chức quản lý hiệu quả sẽ thúc đẩy phát triển kinh tế và giải quyết các vấn đề xã hội tại địa phương.

Vì vậy, tác giả đã lựa chọn đề tài “ Một số biện pháp hoàn thiện quản lý thu – chi Ngân sách Nhà nước tại phường Hạ Lý, quận Hồng Bàng, Thành phố Hải Phòng” là đề tài luận văn thạc sỹ của mình.

2. Mục đích, phạm vi đề tài luận văn

2.1. Nghiên cứu các biện pháp hoàn thiện quản lý thu chi ngân sách nhà nước tại phường Hạ Lý, quận Hồng Bàng, Tp: Hải Phòng với các nội dung:

- Nghiên cứu cơ sở lý luận về quản lý thu – chi Ngân sách nhà nước cấp xã, phường.

- Phân tích thực trạng quản lý thu – chi Ngân sách nhà nước tại phường Hạ Lý, quận Hồng Bàng, Thành phố Hải Phòng.

- Đề xuất một số biện pháp góp phần hoàn thiện quản lý thu – chi ngân sách Nhà nước tại phường Hạ Lý, quận Hồng Bàng, Thành phố Hải Phòng.

2.2. Phạm vi nghiên cứu

Đề tài nghiên cứu tại phường Hạ Lý, quận Hồng Bàng, Thành phố Hải Phòng trong 5 năm từ 2013 đến 2017. Từ đó chỉ ra những kết quả đã đạt được, những hạn chế trong công tác quản lý thu – chi ngân sách nhà nước.

3. Đối tượng nghiên cứu

Quản lý thu – chi Ngân sách Nhà nước cấp phường tại phường Hạ Lý, quận Hồng Bàng, Thành phố Hải Phòng.

4. Phương pháp nghiên cứu

Đề tài sử dụng các phương pháp duy vật biện chứng, phương pháp thu thập số liệu thứ cấp, phương pháp thống kê phân tích, phương pháp so sánh làm phương pháp luận căn bản cho việc nghiên cứu.

5. Tổng quan nghiên cứu về đề tài

Hiện nay, đã có rất nhiều đề tài nghiên cứu về ngân sách nhà nước. Có thể kể đến các công trình nghiên cứu sau đây:

Tác giả Phạm Đức Hồng (2002) với đề tài nghiên cứu luận án tiến sĩ về “Hoàn thiện cơ chế phân cấp ngân sách của các cấp chính quyền địa phương” tại Đại học tài chính – kế toán Hà Nội. Luận án của tác giả đã hệ thống hóa lý luận về cơ chế phân cấp ngân sách, đưa ra các biện pháp hoàn thiện cơ chế phân cấp ngân sách địa phương.

Tác giả Vũ Thành Nam (2014) với luận văn thạc sĩ “Hoàn thiện công tác quản lý ngân sách cấp huyện của tỉnh Hưng Yên” đã nghiên cứu về lý luận quản lý ngân sách, thực trạng quản lý ngân sách tại huyện Khoái Châu và thành phố Hưng Yên, chỉ ra những hạn chế mất cân đối trong thu ngân sách, nguồn thu mang tính không ổn định.

Tác giả Hoàng Quốc Việt (2016) với luận văn thạc sĩ “Một số biện pháp hoàn thiện công tác quản lý ngân sách phường Quán Toan, quận Hồng Bàng, thành phố Hải Phòng” đã đưa ra các biện pháp trong việc hoàn thiện bộ máy quản lý ngân sách cấp phường và hoàn thiện ở cả ba khâu lập, chấp hành và quyết toán ngân sách nhà nước.

6. Bố cục của luận văn

Bố cục của luận văn ngoài phần mở đầu và kết luận, luận văn gồm 3 chương:

Chương 1: Cơ sở lý luận về quản lý thu – chi Ngân sách Nhà nước cấp xã, phường

Chương 2: Thực trạng quản lý thu – chi Ngân sách Nhà nước tại phường Hạ Lý, Quận Hồng Bàng, TP Hải Phòng

Chương 3: Một số biện pháp hoàn thiện quản lý thu – chi Ngân sách Nhà nước tại Phường Hạ Lý, Quận Hồng Bàng, TP Hải Phòng.

CHƯƠNG 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ NGÂN SÁCH VÀ QUẢN LÝ THU CHI NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC CẤP XÃ, PHƯỜNG

1.1. Ngân sách Nhà nước

1.1.1. Khái niệm Ngân sách Nhà nước

Ngân sách nhà nước là phạm trù kinh tế mang tính khách quan, ra đời và tồn tại cùng sự hình thành và phát triển của Nhà nước. Ngân sách Nhà nước là bộ phận chủ đạo trong hệ thống tài chính, là công cụ để nhà nước điều tiết vĩ mô nền kinh tế và là điều kiện vật chất cần thiết để nhà nước thực hiện các nhiệm vụ quản lý kinh tế xã hội của mình.

Theo luật ngân sách nhà nước năm 2015 đã được Quốc hội nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam thông qua thì “Ngân sách nhà nước là toàn bộ các khoản thu, chi của Nhà nước trong dự toán đã được cơ quan nhà nước có thẩm quyền quyết định và được thực hiện trong một năm để đảm bảo thực hiện các chức năng, nhiệm vụ của Nhà nước”. [10]

Ngân sách nhà nước được hiểu là các quan hệ kinh tế phát sinh trong quá trình tạo lập, phân phối và sử dụng quỹ tiền tệ của nhà nước nhằm thực hiện các nhiệm vụ của mình theo luật định. Ngân sách nhà nước là bản dự toán thu chi hàng năm do Chính phủ đưa ra để trình Quốc hội thông qua. Nói cách khác, đây là một kế hoạch tài chính quốc gia bao gồm những nguồn thu và các khoản chi cụ thể. Các khoản thu và chi của nhà nước có quan hệ ràng buộc với nhau và được mô tả dưới hình thức cân đối giá trị tiền tệ.

Thu ngân sách nhà nước bao gồm các nguồn tài chính được huy động vào ngân sách và các khoản này phần lớn mang tính bắt buộc. Chi ngân sách nhà nước là các khoản chi để thực hiện việc phân phối các nguồn tài chính đã huy động được nhằm đạt được các mục tiêu kinh tế - xã hội, các khoản chi không mang tính hoàn trả.

Ngân sách nhà nước được lập và thực hiện cho một thời gian nhất định, thường là một năm tính từ ngày 01 tháng 01 cho đến ngày 31 tháng 12 năm dương lịch và được Quốc hội phê chuẩn thông qua.

Ngân sách nhà nước được hiểu là quỹ tiền tệ tập trung của Nhà nước. Quỹ tiền tệ này được hình thành từ lượng tiền huy động trong thu nhập quốc dân đáp ứng cho các khoản chi của Nhà nước, bao gồm hai mặt đó là: mặt tĩnh và mặt động. Mặt tĩnh biểu hiện cho các nguồn tài chính được tập trung vào ngân sách nhà nước có thể xác định được vào bất kỳ thời điểm nào. Mặt động biểu hiện các quan hệ phân phối dưới hình thức giá trị gắn với quỹ tiền tệ tập trung vào ngân sách nhà nước và phân bổ các nguồn tài chính cho các lĩnh vực, các ngành, các địa phương của nền kinh tế quốc dân.

Ngân sách nhà nước là một phạm trù kinh tế bao gồm hệ thống các quan hệ kinh tế tồn tại khách quan. Đặc trưng của hệ thống này là các quan hệ tiền tệ phát sinh trong việc phân phối các nguồn tài chính nhờ đó quỹ tiền tệ tập trung của nhà nước được tạo lập và sử dụng. Cụ thể, đó là các quan hệ kinh tế:

- Quan hệ kinh tế giữa ngân sách nhà nước với các doanh nghiệp.
- Quan hệ kinh tế giữa ngân sách nhà nước với các tầng lớp dân cư.
- Quan hệ kinh tế giữa ngân sách nhà nước với các đơn vị hành chính sự nghiệp.
- Quan hệ kinh tế giữa ngân sách nhà nước với thị trường tài chính.

Như vậy, ngân sách nhà nước biểu hiện bên ngoài là một loại quỹ tiền tệ tập trung của Nhà nước với các khoản thu - chi đồng thời phản ánh các quan hệ kinh tế được hình thành trong quá trình phân phối, các quan hệ phân phối, các quan hệ lợi ích kinh tế gắn với Nhà nước nhằm tạo lập và sử dụng nguồn lực tài chính quốc gia tiến hành giải quyết các nhiệm vụ về kinh tế - xã hội.

Hệ thống ngân sách nhà nước là tổng thể các cấp ngân sách có quan hệ hữu cơ với nhau trong quá trình tổ chức huy động, quản lý các nguồn thu và thực hiện nhiệm vụ chi của mỗi cấp ngân sách [10].

1.1.2. Vai trò của ngân sách nhà nước

Ngân sách nhà nước giữ vai trò quan trọng đối với mọi hoạt động kinh tế, xã hội, đối ngoại, an ninh, quốc phòng. Vai trò của ngân sách nhà nước gắn với nhiệm vụ của nhà nước trong từng thời kỳ đảm bảo mục tiêu quản lý, điều tiết vĩ mô nền kinh tế phù hợp với từng giai đoạn phát triển kinh tế - xã hội .

Ngân sách nhà nước là công cụ để ổn định kinh tế vĩ mô chống lạm phát, thúc đẩy tăng trưởng kinh tế và giảm thất nghiệp [7].

Ngân sách nhà nước thực hiện chức năng phân bổ nguồn lực trong xã hội: Thông qua việc quản lý ngân sách, nhà nước phân bổ các nguồn lực tập trung vào các địa bàn then chốt, cần khuyến khích đồng thời thu hút sự tham gia vào phân bổ nguồn lực của các thành phần kinh tế [7].

Ngân sách nhà nước thực hiện phân phối lại thu nhập trong xã hội: Nhà nước thực hiện phân phối và phân phối lại thu nhập thông qua công cụ thuế và công cụ chi tiêu của mình nhằm hạn chế sự phân hóa xã hội đảm bảo mục tiêu công bằng [7].

Ngân sách nhà nước giữ vai trò điều chỉnh kinh tế: các chính sách đối với ngân sách nhà nước là bộ phận của chính sách kinh tế - xã hội. Khi nền kinh tế rơi vào trạng thái suy thoái, nhà nước sẽ dùng chính sách tài khóa kích cầu bằng biện pháp tăng chi tiêu công hoặc giảm thuế để từ đó tăng được sản lượng sản xuất của xã hội. Nền kinh tế trong điều kiện mở cửa thì nhà nước lại sử dụng chính sách tài khóa kích thích nói lỏng để tăng tổng cầu. Các nhà hoạch định chính sách khi sử dụng công cụ ngân sách nhà nước phải sử dụng một cách thích hợp để điều chỉnh nền kinh tế [7].

1.1.3. Đặc điểm của ngân sách nhà nước

Quá trình tạo lập và sử dụng ngân sách nhà nước gắn với quyền lực kinh tế - chính trị của nhà nước được tiến hành trên cơ sở luật định. Ngân sách nhà nước được thiết lập dựa trên hệ thống pháp luật có liên quan bao gồm hiến pháp, luật thuế... Mặt khác, ngân sách nhà nước cũng là luật do Quốc hội quyết định và thông qua, mang tính bắt buộc và áp đặt với các chủ thể kinh tế - xã hội.

Ngân sách nhà nước gắn với sở hữu nhà nước chứa đựng lợi ích chung của xã hội. Nhà nước quyết định đến các khoản thu – chi của ngân sách nhà nước nhằm mục tiêu giải quyết các quan hệ lợi ích trong xã hội khi thực hiện phân phối các nguồn tài chính quốc gia giữa Nhà nước với các tầng lớp dân cư, các tổ chức kinh tế - xã hội.

Ngân sách nhà nước là một bộ phận của hệ thống tài chính quốc gia bên cạnh tài chính doanh nghiệp, tài chính cá nhân hoặc hộ gia đình và các trung gian tài chính. Tài chính nhà nước giữ vai trò chủ đạo tác động đến mọi hoạt động và sự phát triển kinh tế - xã hội thông qua việc cấp phát kinh phí, tài trợ vốn cho các đơn vị, tổ chức kinh tế.

Ngân sách nhà nước là bản dự toán các khoản thu, chi hàng năm. Việc thông qua ngân sách nhà nước là sự kiện chính trị quan trọng, biểu hiện sự nhất trí về chính sách.

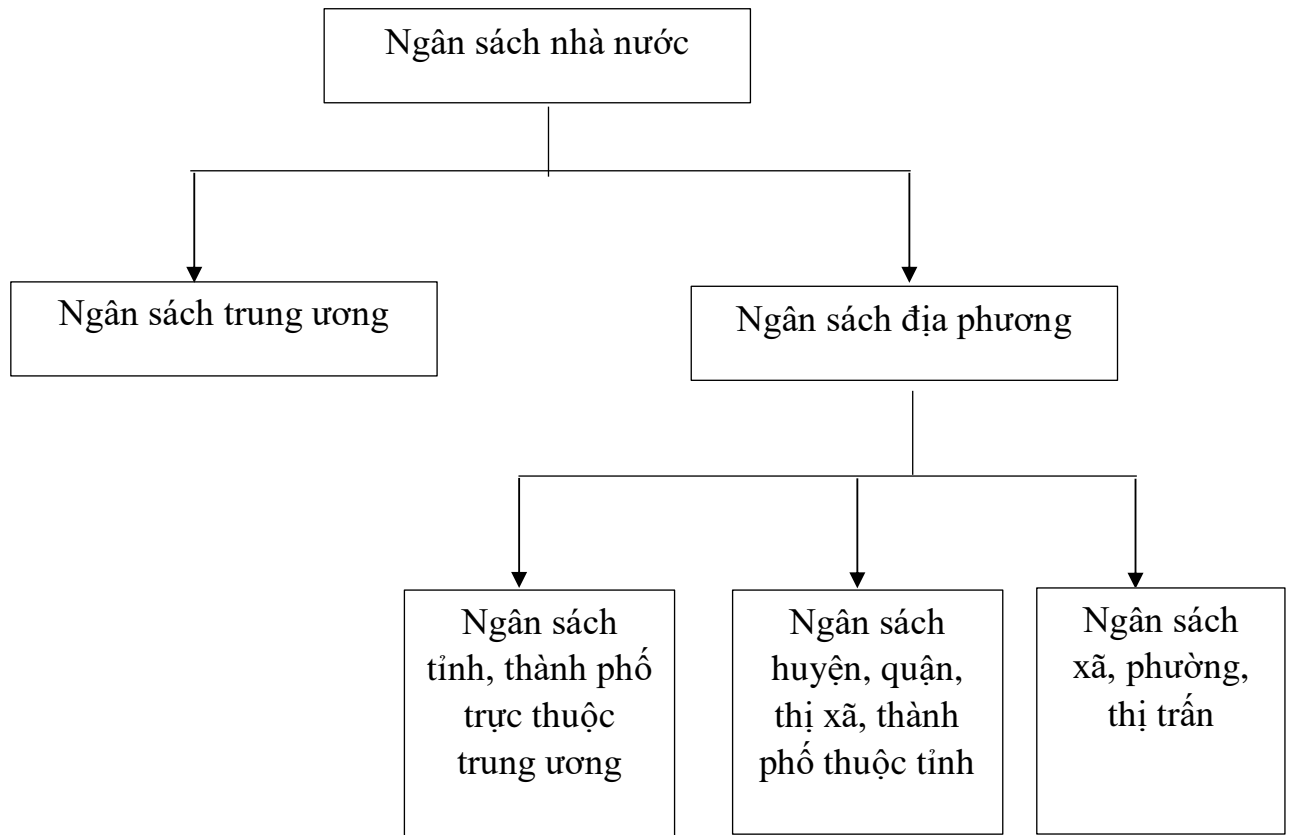
Ngân sách nhà nước mang tính giai cấp vì được dự toán, thảo luận về phê chuẩn thông qua bởi cơ quan pháp quyền đó chính là Quốc hội đại diện cho sự quyết định của toàn dân. Ngân sách nhà nước chịu sự kiểm soát của hệ thống thể chế, báo chí và nhân dân.

1.1.4. Hệ thống ngân sách nhà nước và phân cấp quản lý ngân sách nhà nước

1.1.4.1. Hệ thống ngân sách nhà nước

Phần lớn ở các quốc gia trên thế giới hệ thống ngân sách nhà nước được tổ chức phù hợp với hệ thống bộ máy quản lý hành chính nhà nước. Tại

Việt Nam, theo luật ngân sách nhà nước năm 2015, hệ thống ngân sách nhà nước được tổ chức như sơ đồ sau đây:

Sơ đồ 1.1: Sơ đồ tổ chức hệ thống ngân sách Nhà nước Việt Nam [7]

1.1.4.2. Phân cấp quản lý ngân sách nhà nước

Nguyên tắc phân cấp quản lý nguồn thu, nhiệm vụ chi và quan hệ giữa các cấp ngân sách nhà nước được thể hiện cụ thể như sau:

- Ngân sách trung ương và ngân sách mỗi cấp chính quyền được phân cấp nguồn thu và nhiệm vụ chi cụ thể.

- Ngân sách trung ương đóng vai trò chủ đạo, bảo đảm thực hiện các nhiệm vụ

chi quốc gia và hỗ trợ các địa phương chưa cân đối được ngân sách.

- Ngân sách địa phương được phân cấp nguồn thu để chủ động thực hiện những nhiệm vụ được giao. Hội đồng nhân dân cấp tỉnh quyết định việc phân cấp nguồn thu, nhiệm vụ chi giữa các cấp ngân sách ở địa phương phù hợp

với phân cấp quản lý kinh tế - xã hội, quốc phòng, an ninh và trình độ quản lý của mỗi cấp trên địa bàn.

- Nhiệm vụ chi thuộc cấp ngân sách nào do cấp ngân sách đó cân đối, việc ban hành và thực hiện chính sách, chế độ mới làm tăng chi ngân sách phải có giải pháp đảm bảo nguồn tài chính, phù hợp với khả năng cân đối ngân sách của từng cấp, việc quyết định đầu tư các chương trình, dự án sử dụng vốn ngân sách phải bảo đảm trong phạm vi ngân sách theo phân cấp. Trường hợp cơ quan quản lý nhà nước thuộc ngân sách cấp trên ủy quyền cho cơ quan quản lý nhà nước thuộc ngân sách cấp dưới thực hiện nhiệm vụ chi của mình thì phải phân bổ và giao dự toán cho cơ quan cấp dưới được ủy quyền để thực hiện nhiệm vụ chi đó. Cơ quan nhận kinh phí ủy quyền phải quyết toán với cơ quan ủy quyền khoản kinh phí này.

- Thực hiện phân chia theo tỷ lệ phần trăm đối với các khoản thu phân chia giữa ngân sách các cấp và bổ sung từ ngân sách cấp trên cho ngân sách cấp dưới để đảm bảo công bằng, phát triển cân đối giữa các vùng, các địa phương. Tỷ lệ phần trăm phân chia các khoản thu và số bổ sung từ ngân sách cấp trên cho ngân sách cấp dưới được ổn định từ 3-5 năm. Số bổ sung từ ngân sách cấp trên được coi là khoản thu của ngân sách cấp dưới.

- Ngoài cơ chế bổ sung nguồn thu và cơ chế ủy quyền không được dùng ngân sách của cấp này để chi cho nhiệm vụ của cấp khác, không được dùng ngân sách của địa phương này chi cho địa phương khác. Luật NSNN 2015

Ngân sách nhà nước được quản lý thống nhất theo nguyên tắc tập trung dân chủ, công khai minh bạch, có sự phân công, phân cấp quản lý, gắn quyền hạn với trách nhiệm, nguyên tắc cân đối.

Phân cấp quản lý NSNN

Hệ thống ngân sách nhà nước hình thành gồm nhiều cấp thì việc phân cấp ngân sách là một tất yếu khách quan. Thực chất của phân cấp ngân sách là giải quyết mối quan hệ giữa các cấp chính quyền trong toàn bộ hoạt động của ngân sách nhà nước.

Phân cấp quản lý ngân sách là việc xác định phạm vi, trách nhiệm và quyền hạn của chính quyền các cấp, các đơn vị dự toán ngân sách trong việc quản lý ngân sách nhà nước phù hợp với phân cấp quản lý kinh tế - xã hội. [10]

Nội dung của phân cấp ngân sách nhà nước:

- Phân cấp ngân sách nhà nước nhằm giải quyết mối quan hệ về quyền lực giữa các cấp chính quyền từ trung ương đến địa phương trong việc ban hành các chế độ, chính sách tiêu chuẩn định mức tài chính.

- Phân cấp ngân sách nhà nước nhằm giải quyết mối quan hệ vật chất trong quá trình phân giao nguồn thu, nhiệm vụ chi và đảm bảo cân đối giữa các cấp ngân sách. Ngân sách trung ương phải giữ vai trò chủ đạo, tập trung những nguồn thu lớn để thực hiện các nhiệm vụ quan trọng trên phạm vi quốc gia, còn những nhiệm vụ mang tính thường xuyên, ổn định, có tính xã hội rộng được phân cấp dành cho chính quyền địa phương.

- Phân cấp ngân sách nhà nước giải quyết mối quan hệ trong quá trình thực hiện chu trình ngân sách bao gồm quá trình lập, chấp hành và quyết toán ngân sách.

1.2. Ngân sách nhà nước cấp xã, phường

1.2.1. Khái niệm Ngân sách nhà nước cấp xã, phường

Ngân sách Nhà nước cấp xã, phường là cấp ngân sách cơ sở của hệ thống ngân sách nhà nước. Ngân sách nhà nước cấp xã, phường được hiểu là hệ thống các quan hệ kinh tế phát sinh giữa chính quyền nhà nước cấp xã, phường với các chủ thể khác trong quá trình tạo lập, phân phối và sử dụng quỹ tiền tệ của mình nhằm thực hiện các nhiệm vụ của chính quyền cấp cơ sở.

Ngân sách nhà nước cấp xã, phường xét theo hình thức biểu hiện chính là toàn bộ các khoản thu, chi được hội đồng nhân dân xã quyết định thông qua và thực hiện trong một năm.

Ngân sách nhà nước cấp xã, phường có các đặc điểm cơ bản sau đây:

- Ngân sách nhà nước cấp xã, phường phải được quản lý trên cơ sở pháp luật, chịu sự giám sát chặt chẽ của các cơ quan nhà nước có thẩm quyền. Quá trình phân bổ dự toán, chấp hành và quyết toán ngân sách phải được căn cứ vào các quan hệ kinh tế - xã hội phát sinh, đảm bảo tính trung thực và khoa học.

- Ngân sách nhà nước cấp xã, phường gắn với chính quyền cấp xã, phường do đó có tác động lớn đến nâng cao năng lực của chính quyền cấp cơ sở.

- Phần lớn các khoản thu, chi của ngân sách nhà nước cấp xã, phường thực hiện theo hình thức phân phối lại và không mang tính hoàn trả trực tiếp. Nguồn thu và nhiệm vụ chi tuy không lớn về quy mô nhưng lại đa dạng, phong phú, được biểu hiện dưới nhiều hình thức khác nhau.

- Ngân sách nhà nước cấp xã, phường là cấp ngân sách cuối cùng trong hệ thống ngân sách nhà nước. Ngân sách nhà nước cấp xã, phường tạo nguồn kinh phí qua các khoản thu ngân sách, đồng thời phải duyệt chi trực tiếp và tổng kết các khoản chi ngân sách.

- Số lượng và chất lượng của cán bộ quản lý ngân sách xã, phường còn thiếu và không đồng đều, ảnh hưởng đến hoạt động quản lý ngân sách xã, phường.

1.2.2. Vai trò của ngân sách nhà nước cấp xã, phường

- Ngân sách nhà nước cấp xã, phường là phương tiện vật chất cho sự tồn tại và hoạt động của chính quyền cơ sở. Chi phí của bộ máy nhà nước cấp xã, phường được đảm bảo bởi ngân sách nhà nước cấp xã, phường. Nhờ có ngân sách nhà nước cấp xã, phường mà các khoản chi tiêu cho quản lý hành chính, mua sắm trang thiết bị... được thực hiện. Nếu không có ngân sách nhà nước cấp xã, phường thì chính quyền cơ sở không thể tồn tại và phát triển được.

- Ngân sách nhà nước cấp xã, phường là một công cụ quan trọng để quản lý toàn diện các lĩnh vực kinh tế - xã hội của địa phương.

Hoạt động thu ngân sách giúp chính quyền cấp xã, phường kiểm tra điều chỉnh hoạt động sản xuất kinh doanh đảm bảo đúng pháp luật, chống hành vi phi pháp, trốn thuế. Thêm vào đó, thu ngân sách giúp tạo động lực để phát triển sản xuất kinh doanh đồng thời thực hiện công bằng xã hội như hỗ trợ người nghèo, người có hoàn cảnh khó khăn. Hình thức thu phạt cũng được coi là công cụ pháp lý để đảm bảo trật tự an toàn xã hội.

Chi ngân sách cũng đóng góp quan trọng trong việc duy trì, tăng cường hiệu lực, hiệu quả vai trò của chính quyền xã phường trong quản lý mọi mặt của đời sống xã hội

- Ngân sách nhà nước cấp xã, phường đóng góp vào việc tạo dựng và phát triển kết cấu hạ tầng khu vực nông thôn. Trong các hoạt động chi ngân sách nhà nước, chi đầu tư phát triển là một phần quan trọng chủ yếu chi xây dựng cơ sở hạ tầng như hệ thống điện, trường học, trạm xá, đường giao thông, nhà văn hóa.

1.2.3. Hoạt động thu- chi của ngân sách nhà nước cấp xã, phường

1.2.3.1. Thu ngân sách nhà nước cấp xã, phường

Thu ngân sách nhà nước cấp xã, phường bao gồm toàn bộ các khoản tiền được tập trung vào tay chính quyền cấp cơ sở để hình thành ngân sách cấp xã, phường đáp ứng cho các yêu cầu chi tiêu, cụ thể như sau:

- Các khoản thu ngân sách xã, phường hưởng 100%: Tiền sử dụng đất; Tiền cho thuê đất, thuê mặt nước; Thuế môn bài từ hộ kinh doanh cá thể; Viện trợ không hoàn lại của các tổ chức quốc tế, các tổ chức khác, các cá nhân ở nước ngoài trực tiếp cho ngân sách nhà nước cấp xã, phường; Khoản thu phí, lệ phí do các cơ quan nhà nước xã, phường thực hiện; Các khoản huy động đóng góp theo quy định; thu kết dư ngân sách xã, phường; Các khoản thu khác theo quy định của pháp luật. [10]

- Các khoản thu phân chia theo tỷ lệ phần trăm (%) giữa ngân sách cấp trên và ngân sách cấp xã, phường bao gồm: Thuế giá trị gia tăng, Thuế thu nhập doanh nghiệp, Thuế thu nhập cá nhân, thuế tiêu thụ đặc biệt, thuế bảo vệ

môi trường. Tỷ lệ phân chia được căn cứ vào nguồn thu và nhiệm vụ chi cụ thể của xã, phường tối đa là 100%. [10]

Ngoài các khoản thu trên, ngân sách nhà nước cấp xã, phường nếu chưa cân đối nhiệm vụ thu – chi sẽ được HĐND cấp tỉnh, thành phố bổ sung thêm nguồn thu. Số bổ sung này được phân chia thành thu bổ sung cân đối và thu bổ sung có mục tiêu.

1.2.3.2. Chi ngân sách nhà nước cấp xã, phường

Chi ngân sách nhà nước cấp xã, phường được chia thành ba nhóm bao gồm:

- Chi thường xuyên là các khoản chi nhằm đảm bảo cho hoạt động thường xuyên của chính quyền cấp xã, phường. Cụ thể, có các khoản chi trong các lĩnh vực sau:

- + Sự nghiệp giáo dục đào tạo và dạy nghề
- + Sự nghiệp khoa học và công nghệ
- + Quốc phòng, an ninh, trật tự an toàn xã hội, phần giao cho chính quyền xã, phường quản lý
- + Sự nghiệp y tế, dân số và gia đình
- + Sự nghiệp văn hóa thông tin
- + Sự nghiệp phát thanh, truyền hình
- + Sự nghiệp thể dục thể thao
- + Sự nghiệp bảo vệ môi trường
- + Các hoạt động kinh tế
- + Hoạt động của các cơ quan quản lý nhà nước, tổ chức chính trị và các tổ chức chính trị - xã hội; hỗ trợ cho các tổ chức chính trị - xã hội – nghề nghiệp, tổ chức xã hội, tổ chức xã hội – nghề nghiệp theo quy định của pháp luật.
- + Chi bảo đảm xã hội, bao gồm cả chi thực hiện các chính sách xã hội theo quy định của pháp luật.
- + Các khoản chi khác theo quy định của pháp luật [10]

Các khoản chi thường xuyên được thực hiện dựa trên cơ sở định mức, chế độ, tiêu chuẩn của nhà nước. Các nội dung này được HĐND cấp tỉnh quy định tùy theo từng lĩnh vực, công việc và khả năng cân đối NS địa phương [10].

- Chi đầu tư, phát triển là việc sử dụng một phần vốn từ ngân sách nhà nước cấp xã, phường tạo dựng cơ sở hạ tầng kinh tế - xã hội, gồm có chi xây dựng công trình kết cấu kinh tế - xã hội của xã, phường.

- Chi khác: Ngân sách nhà nước cấp xã, phường được dành một phần nhỏ để xây dựng đời sống nhân dân tại địa phương, đảm bảo cho hoạt động phát triển kinh tế.

1.3. Quản lý thu – chi ngân sách nhà nước cấp xã, phường

1.3.1. Khái niệm

Quản lý thu – chi ngân sách nhà nước cấp xã, phường được hiểu là quá trình tác động và điều chỉnh đối với các hoạt động thu, chi ngân sách nhà nước cấp xã, phường bằng quyền lực pháp luật của nhà nước để thực hiện các nhiệm vụ của nhà nước nhằm đáp ứng nhu cầu quản lý của chính quyền cấp xã, phường và nhu cầu về phát triển kinh tế - văn hóa – xã hội tại địa phương.

Quản lý thu – chi ngân sách nhà nước cấp xã, phường nhằm đảm bảo hài hòa quan hệ lợi ích giữa nhà nước và nhân dân, chuẩn bị nguồn tài chính lâu dài thông qua xây dựng nguồn thu tạo cơ sở vững chắc cho phát triển kinh tế đồng thời thúc đẩy sự nghiệp công nghiệp hóa – hiện đại hóa của đất nước, rút ngắn khoảng cách vùng, miền đảm bảo cho chính quyền cấp xã, phường thực hiện được nhiệm vụ được giao trong từng thời kỳ.

1.3.2. Nội dung quản lý thu – chi ngân sách nhà nước cấp xã, phường

1.3.2.1. Lập dự toán ngân sách

Dự toán ngân sách cấp xã, phường là kế hoạch thu, chi tài chính của xã, phường trong thời gian một năm, phải tổng hợp theo từng lĩnh vực thu, chi và theo cơ cấu giữa chi thường xuyên và chi cho đầu tư phát triển.

Căn cứ để lập dự toán ngân sách nhà nước cấp xã, phường:

+ Các khoản thu trong dự toán ngân sách được xác định dựa trên nhiệm vụ về phát triển kinh tế xã hội, chính sách thu ngân sách, cơ chế phân cấp nguồn thu, nhiệm vụ chi của ngân sách nhà nước cấp xã, phường, quyết định về tỷ lệ phân chia nguồn thu của HĐND tỉnh, thành phố, nhiệm vụ quốc phòng, an ninh và đảm bảo trật tự an toàn xã hội của xã, phường đồng thời phân phối, sử dụng ngân sách xã, phường hợp lý, đúng đắn cho mỗi kỳ kế hoạch.

+ Các khoản chi bao gồm chi thường xuyên và chi đầu tư phát triển dựa trên chế độ, định mức, tiêu chuẩn chi ngân sách do HĐND tỉnh, thành phố quy định. Với chi thường xuyên, dự toán được lập căn cứ vào nguồn thu từ thuế, phí, lệ phí. Với chi đầu tư phát triển, dự toán được căn cứ vào quy hoạch, chương trình, dự án đầu tư.

+ Tình hình thực hiện ngân sách nhà nước cấp xã, phường năm hiện hành và các năm trước.

+ Số kiểm tra về dự toán ngân sách nhà nước cấp xã, phường do UBND quận, huyện thông báo.

Trình tự lập dự toán ngân sách nhà nước cấp xã, phường:

- Cán bộ tài chính cấp xã, phường cùng với cơ quan thuế, đội thu thuế xã, phường tính toán về các khoản thu ngân sách tại địa phương trong phạm vi của xã, phường.

- Các ban chuyên môn, các tổ chức chính trị - xã hội thuộc UBND xã, phường căn cứ vào nhiệm vụ được cấp trên giao và tiêu chuẩn, định mức chi để lập dự toán chi của đơn vị.

- Cán bộ tài chính cấp xã, phường tiến hành lập dự toán thu, chi và cân đối ngân sách trình UBND xã, phường xem xét để gửi lên UBND quận, huyện thông qua phòng tài chính.

- Phòng tài chính quận, huyện làm việc với UBND xã, phường về việc cân đối thu, chi ngân sách nhà nước trong thời kỳ ổn định mới theo khả năng

bố trí cân đối chung của ngân sách địa phương đối với năm đầu thời kỳ ổn định. Đối với những năm tiếp theo thời kỳ ổn định, phòng tài chính quận, huyện chỉ làm việc với UBND xã, phường về dự toán ngân sách khi UBND xã, phường yêu cầu.

- Sau khi có quyết định giao nhiệm vụ thu, chi ngân sách của UBND quận, huyện, UBND xã, phường hoàn chỉnh dự toán và dự thảo phân bổ ngân sách xã, phường trình HĐND xã, phường. Sau khi dự toán ngân sách được HĐND xã, phường thông qua, UBND xã, phường báo cáo UBND quận, huyện và phòng tài chính quận, huyện đồng thời tiến hành công khai dự toán ngân sách xã, phường cho nhân dân địa phương biết theo chế độ công khai tài chính.

- Trong trường hợp có yêu cầu của UBND cấp trên để phù hợp với định hướng chung, UBND xã, phường lập dự toán điều chỉnh trình HĐND xã, phường và báo cáo UBND quận, huyện.

1.3.2.2. Chấp hành dự toán ngân sách

Chấp hành dự toán ngân sách nhà nước cấp xã, phường là giai đoạn tiếp theo của hoạt động quản lý ngân sách là quá trình hiện thực hóa các chỉ tiêu thu, chi trong dự toán ngân sách xã, phường. Mục tiêu chấp hành dự toán là phát triển, động viên nguồn thu phấn đấu đạt và vượt định mức đáp ứng nhu cầu chi tiêu của chính quyền cấp xã, phường trong dự toán đảm bảo tiết kiệm, đạt hiệu quả.

Chấp hành thu ngân sách:

- Cán bộ tài chính cấp xã, phường, cơ quan thuế được giao nhiệm vụ thu ngân sách tổ chức thu ngân sách nhà nước đảm bảo thu đúng, thu đủ và đúng hạn.

- Đơn vị, tổ chức cá nhân có nghĩa vụ nộp ngân sách nhà nước, dựa trên thông báo lập giấy nộp tiền vào kho bạc nhà nước để nộp tiền vào ngân sách.

+ Các khoản thu thuộc nhiệm vụ thu của cơ quan thuế thì cơ quan tiến hành thu, lập giấy nộp tiền và nộp tiền vào kho bạc. Trường hợp ủy quyền cho

ban tài chính xã, phường thì vẫn thực hiện theo quy trình và được hưởng phí ủy nhiệm thu.

+ Các khoản thu thuộc nhiệm vụ thu của ban tài chính xã, phường thì cán bộ tài chính xã, phường tiến hành thu, lập giấy nộp tiền và nộp tiền vào kho bạc hoặc nộp vào quỹ ngân sách nhà nước cấp xã, phường để chi theo tiêu chuẩn, chế độ quy định.

+ Khi thu phải giao biên lai cho người nộp, nghiêm cấm hành vi thu không có biên lai, thu để ngoài sổ. Phòng tài chính huyện, cơ quan thuế đảm bảo việc cung cấp biên lai kịp thời và đầy đủ. Định kỳ, Ban tài chính xã, phường báo cáo tình hình sử dụng và quyết toán biên lai với cơ quan cung cấp biên lai.

Phân bổ và chấp hành dự toán chi ngân sách:

Chi ngân sách phải đảm bảo nguyên tắc đúng chế độ, định mức, tiêu chuẩn theo quy định và được ghi trong dự toán được giao, đúng đối tượng, tiết kiệm, hiệu quả do chủ tịch ủy ban nhân dân xã, phường hoặc người được ủy quyền quyết định chi.

- Chi thường xuyên:

+ Ưu tiên đối với chi tiền lương, các khoản phụ cấp cho cán bộ, công chức cấp xã, phường.

+ Các khoản chi thường xuyên khác phải dựa vào dự toán ngân sách năm, khối lượng công việc thực hiện, đảm bảo chi phù hợp.

- Chi đầu tư phát triển

+ Quản lý vốn cho đầu tư phát triển thực hiện theo quy định của nhà nước và phân cấp của tỉnh, thành phố, việc thanh toán và quyết toán vốn ngân sách xã, phường theo quy định của Bộ tài chính.

+ Với dự án đầu tư theo nguồn tự nguyện đóng góp phải mở sổ sách theo dõi và kịp thời phản ánh mọi khoản đóng góp. Trong quá trình thi công, nghiệm thu phải có sự giám sát, kết quả đầu tư và quyết toán dự án phải công khai cho nhân dân địa phương biết.

+ Đảm bảo thực hiện dự án theo đúng chế độ, nghiêm cấm việc chiếm dụng vốn, nợ dưới mọi hình thức.

1.3.2.2. Quyết toán ngân sách

Quyết toán ngân sách xã, phường là giai đoạn cuối cùng của hoạt động quản lý ngân sách xã, phường nhằm mục đích tổng kết lại quá trình thực hiện ngân sách nhà nước cấp xã, phường, khi kết thúc năm ngân sách, đánh giá toàn bộ kết quả hoạt động từ đó rút ra ưu, nhược điểm và bài học kinh nghiệm cho công tác quản lý ngân sách cấp xã, phường những năm tiếp theo.

Quyết toán ngân sách nhà nước cần thực hiện theo trình tự:

- Ban hành các thông tư, chỉ thị từ cấp trên về công tác lập và quyết toán ngân sách nhà nước cấp xã, phường nhấn mạnh các điểm lưu ý khi quyết toán ngân sách kỳ này

- Các cơ quan, tổ chức, đơn vị tiến hành kiểm kê và khóa sổ khi kết thúc năm ngân sách, hoàn thành công tác kế toán ngân sách xã, phường, chuẩn bị cho việc quyết toán và báo cáo lên cấp trên.

- Các cấp khi lập quyết toán năm còn được một khoảng thời gian nhất định để chỉnh lý sổ sách, thanh toán các khoản thu, chi nhưng phải đảm bảo yêu cầu những khoản thu thuộc năm cũ nhưng đến năm sau mới phát sinh thì không được phản ánh vào năm cũ mà phản ánh vào năm ngân sách tiếp theo.

Ban tài chính xã, phường chịu trách nhiệm lập báo cáo quyết toán thu, chi ngân sách hàng năm trình UBND xã, phường để gửi lên HĐND xã, phường phê chuẩn thông qua đồng thời gửi cho phòng Tài chính quận, huyện tổng hợp.

UBND cấp tỉnh, thành phố quy định thời gian UBND xã, phường gửi báo cáo quyết toán năm cho Phòng tài chính quận, huyện.

Kết dư ngân sách xã, phường là số chênh lệch lớn hơn giữa thực thu và thực chi của ngân sách. Kết dư của năm trước sẽ được chuyển vào thu ngân sách xã, phường năm sau.

1.4. Các nhân tố ảnh hưởng đến quản lý thu – chi ngân sách nhà nước

Quá trình quản lý thu chi ngân sách nhà nước chịu sự tác động của các nhân tố sau:

- Thể chế tài chính.

Thể chế tài chính là cơ sở để xác định phạm vi, đối tượng thu, chi của cấp chính quyền; quy định việc phân công, phân cấp nhiệm vụ, quản lý thu, chi của các cấp chính quyền; thẩm quyền, chức năng, nhiệm vụ của cơ quan nhà nước trong quản lý thu, chi ngân sách. Thể chế tài chính có tác động lớn đến hiệu quả quản lý thu chi ngân sách nhà nước trên một địa bàn nhất định, do vậy thể chế cần đảm bảo tính đúng đắn và phù hợp.

- Cán bộ quản lý thu, chi ngân sách

Hiệu quả thu, chi ngân sách chỉ được đảm bảo khi cơ cấu tổ chức bộ máy quản lý, trình độ, nhân cách, đạo đức của cán bộ quản lý thu, chi ngân sách thực sự phù hợp. Quản lý thu, chi theo nguyên tắc phân định rõ quyền hạn giữa bộ phận này với bộ phận khác, giữa cấp trên với cấp dưới đồng thời thực hiện kiểm soát lẫn nhau. Vấn đề về đạo đức nghề nghiệp của các cán bộ thu, chi ngân sách ngày càng được quan tâm, chú trọng như việc cán bộ thuế tham nhũng có thể dẫn tới thất thu lớn cho ngân sách. Vì thế, đào tạo cán bộ cả về trình độ chuyên môn lẫn đạo đức nghề nghiệp là rất quan trọng trong quá trình tổ chức quản lý thu, chi ngân sách nhà nước.

- Trình độ phát triển kinh tế và mức thu nhập

Khi trình độ kinh tế phát triển, thu nhập bình quân của người dân được tăng lên thì nguồn thu của ngân sách nhà nước cũng được cải thiện lúc này các chính sách định mức kinh tế - tài chính, chi tiêu ngân sách có sự thay đổi phù hợp. Trình độ, mức sống người dân ở mức cao thì việc thu thuế là dễ dàng và ngược lại trình độ và mức sống thấp thì việc thu thuế sẽ gặp phải nhiều khó khăn.

1.5. Kinh nghiệm của một số địa phương trên địa bàn quận Hồng Bàng về quản lý thu- chi ngân sách Nhà nước.

1.5.1 Phường Minh Khai, quận Hồng Bàng

Phường Minh Khai là một phường có vị trí quan trọng về chính trị, kinh tế, an ninh, quốc phòng của quận Hồng Bàng và thành phố Hải Phòng.

Phường Minh Khai chủ trương nâng cao chất lượng và hiệu quả công tác kê khai thuế qua mạng, nộp thuế điện tử, nộp thuế qua ngân hàng... góp phần quan trọng để doanh nghiệp giảm thời gian, chi phí góp phần hỗ trợ cho các doanh nghiệp trong sản xuất kinh doanh, tăng nguồn thu ngân sách trong tương lai.

Nhờ đẩy mạnh các nguồn thu từ thuế, phí, lệ phí và thu chuyển quyền sử dụng đất, tranh thủ các nguồn vốn hỗ trợ do thành phố Hải Phòng phân bổ nên trong giai đoạn 2014 - 2017, tổng thu ngân sách Nhà nước của phường đã đạt mức tăng bình quân như sau: thu từ thuế, phí, lệ phí tăng bình quân ở mức 13,5%/năm, thu từ thuế xuất nhập khẩu tăng xấp xỉ 3%/năm, thu tiền sử dụng đất tăng bình quân 4%.

Một trong những biện pháp nhằm tăng thu ngân sách nhà nước được phường Minh Khai chú trọng là công tác thanh tra, kiểm tra. Việc đôn đốc, cưỡng chế thu hồi nợ thuế cũng được thực hiện tích cực. Nhờ sự tận tâm trách nhiệm của các cấp lãnh đạo đã giúp cho ban quản lý thuế của phường đạt được những kết quả đáng biểu dương trong thời gian qua.

Công tác quản lý chi thường xuyên được phường thực hiện dự toán chủ động trong kinh phí được ngân sách cấp, bảo đảm thực hiện nhiệm vụ. Đồng thời, công khai các khoản chi trong đó có các khoản chi xây dựng cơ sở hạ tầng.

Phát huy tính chủ động và trách nhiệm của chính quyền địa phương trong điều hành ngân sách giúp phường Minh Khai quản lý tốt các khoản thu chi tại địa phương.

1.5.2 Phường Quán Toan, quận Hồng Bàng

Thông qua kết quả những năm gần đây cho thấy, phường Quán Toan đã có những bước chuyển hướng hiệu quả trong việc quản lý thu - chi ngân sách.

Phường đã tiến hành cơ cấu các khoản thu hợp lý, trong đó hạn chế dần sự phụ thuộc vào nguồn thu từ đất, lĩnh vực phụ thuộc nhiều vào biến động của thị trường, chuyển dịch sang khai thác nguồn thu chủ yếu từ hoạt động sản xuất, kinh doanh trên địa bàn phường. Thực hiện việc quản lý và khai thác tốt nguồn thuế thu doanh nghiệp và thuế thu nhập cá nhân.

Lãnh đạo phường xác định thu ngân sách là một trong ba nhiệm vụ trọng tâm. Phường Quán Toan đã thực hiện việc huy động mọi lực lượng để tham gia, quyết liệt tổ chức công tác thu nợ đọng, nhất là lĩnh vực liên quan đến đất đai.

Bên cạnh đó, lãnh đạo phường tiến hành triển khai hàng loạt các giải pháp cụ thể nhằm hỗ trợ, tạo môi trường thuận lợi cho doanh nghiệp hoạt động ổn định và vươn lên mở rộng sản xuất kinh doanh.

Phường Quán Toan chủ trương thực hiện từng bước nâng cao năng lực quản lý đầu tư, hạ tầng kỹ thuật để đảm bảo quản lý tốt các khoản chi.

Qua nghiên cứu kinh nghiệm của phường Minh Khai và phường Quán Toan có thể rút ra một số bài học như sau:

- Các địa phương đều tăng cường trách nhiệm của UBND xã, phường trong quản lý thu ngân sách Nhà nước.
- Thực hiện công khai, minh bạch tài chính ngân sách xã, phường để đảm bảo sự giám sát của cán bộ, công chức và nhân dân trong quản lý thu - chi ngân sách của địa phương, nâng cao hiệu quả sử dụng.
- Tăng cường trách nhiệm của cán bộ công chức trong việc thực hiện các nhiệm vụ thu, chi ngân sách.

1.5.3 Một số bài học kinh nghiệm với phường Hạ Lý

- Tăng cường trách nhiệm của UBND phường Hạ Lý trong quản lý thu, chi ngân sách.

- Chấp hành dự toán ngân sách đảm bảo mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội một cách tốt nhất. Coi trọng công tác phân tích, dự báo kinh tế nhằm thực hiện tốt công tác lập dự toán thu, chi ngân sách thường.

- Chú trọng công tác thanh tra, kiểm tra, tăng cường sự phối hợp giữa các cơ quan chức năng trong cưỡng chế, thu hồi nợ thuế

- Công khai, minh bạch các khoản thu, chi ngân sách nhà nước của địa phương hàng năm.

CHƯƠNG 2: THỰC TRẠNG QUẢN LÝ THU – CHI NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC TẠI PHƯỜNG HẠ LÝ, QUẬN HỒNG BÀNG, THÀNH PHỐ HẢI PHÒNG GIAI ĐOẠN 2013 - 2017

2.1. Khái quát chung về phường Hạ Lý, quận Hồng Bàng, thành phố Hải Phòng

2.1.1. Điều kiện tự nhiên

Phường Hạ Lý, quận Hồng Bàng nằm cách trung tâm thành phố Hải Phòng hơn 1km về phía tây. Như một hòn đảo, Hạ Lý ngăn cách các phường, xã khác bởi ba con sông: Sông Cấm, sông Tam Bạc và sông đào Hạ Lý. Với diện tích 108,05 km², Hạ Lý có trục đường giao thông Hải Phòng – Hà Nội, có vị trí giao thông thuỷ, bộ quan trọng góp phần tạo nên ưu thế lớn về kinh tế cảng - công nghiệp của thành phố Hải Phòng. Từ vùng đất trũng, thấp khi xưa cùng với thời gian được khai phá xây dựng Hạ Lý trở thành một khu đô thị nhộn nhịp. Hiện nay, dân số Hạ Lý hiện gần 14.000 người. (<http://haiphong.gov.vn>)

2.1.2. Đặc điểm kinh tế - xã hội

Trong công cuộc đổi mới hiện nay Đảng bộ và nhân dân phường Hạ Lý vượt qua mọi khó khăn, thử thách phấn đấu vươn lên trong sự nghiệp Công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước vì mục tiêu dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng dân chủ văn minh. Nhờ có sự nỗ lực phấn đấu của toàn thể cán bộ, Đảng viên và nhân dân, phường Hạ Lý đã đảm bảo giữ vững an ninh chính trị, trật tự xã hội, thúc đẩy phát triển kinh tế, không ngừng nâng cao chất lượng cuộc sống trong nhân dân. Xác định phát triển kinh tế là nhiệm vụ trọng tâm, hàng đầu, Ủy ban nhân dân phường đã luôn tạo mọi điều kiện thuận lợi để các thành phần kinh tế phát triển, tạo việc làm, nâng cao đời sống và tăng nguồn thu cho ngân sách thông qua những việc làm thiết thực, hiệu quả như: niêm yết bộ thủ tục hành chính tại bộ phận một cửa, công khai, minh bạch các khoản thu, chi,

Trong giai đoạn từ năm 2013 đến năm 2017, kinh tế phường Hạ Lý đảm bảo duy trì ổn định, tổng thu ngân sách hàng năm đạt trên 6 tỷ đồng. Kinh tế của phường có sự phát triển đúng hướng, tăng dần tỷ trọng các ngành thương mại, dịch vụ, du lịch. Nhờ xác định đúng thế mạnh, ngành thương mại, dịch vụ, du lịch của phường đã tạo được bước chuyển quan trọng.

Giá trị sản xuất công nghiệp, xây dựng năm 2017 đạt 18.575,4 tỷ đồng tăng 6,8% so với số liệu năm 2016, giá trị sản xuất nông, lâm, thủy sản đạt 2.155,8 tỷ đồng, tăng so với năm 2016 là 1,8%.

Thực hiện tốt công tác khám chữa bệnh cho nhân dân và các chương trình Y tế quốc gia. Tổ chức tuyên truyền phòng, chống, giám sát, xử lý dịch bệnh.

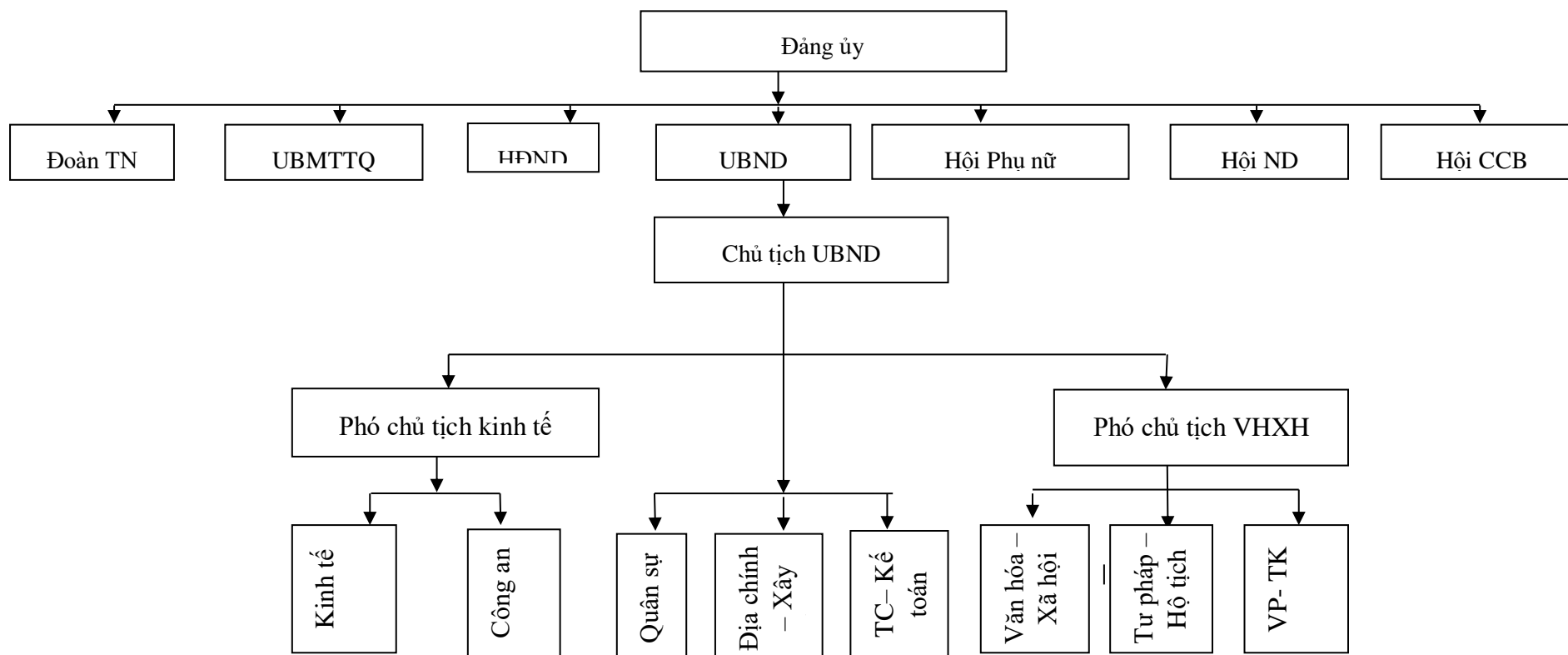
Công tác phổ cập giáo dục hoàn thành đúng tiến độ, phường Hạ Lý đã hoàn thành hồ sơ được UBND quận công nhận đạt tiêu chuẩn phổ cập giáo dục năm 2016 với tỷ lệ tốt nghiệp lớp 5 và lớp 9 đạt 100%.

2.1.3. Tổ chức bộ máy cấp phường

Cơ cấu tổ chức bộ máy cấp phường của phường Hạ Lý, quận Hồng Bàng gồm có: Đảng ủy, HĐND, UBND, Ủy ban Mặt trận Tổ quốc, các Đoàn thể chính trị - xã hội.

Tổ chức bộ máy cán bộ, công chức chính quyền cấp phường Hạ Lý gồm có HĐND, UBND và các chức danh công chức chuyên môn như sơ đồ 2.1.

Sơ đồ 2.1. Cơ cấu tổ chức cơ quan hành chính phường Hạ Lý

(Nguồn: UBND phường Hạ Lý, Hồng Bàng)

2.2. Thực trạng quản lý thu-chi ngân sách Nhà nước tại phường Hạ Lý, quận Hồng Bàng, thành phố Hải Phòng.

2.2.1. Thực trạng quản lý thu Ngân sách Nhà nước tại phường Hạ Lý

2.2.1.1. Thực trạng lập dự toán thu ngân sách Nhà nước tại phường Hạ Lý

Các khoản thu Ngân sách Nhà nước hưởng 100% trên địa bàn phường Hạ Lý bao gồm khoản thuế môn bài của cá nhân, hộ kinh doanh, thu thuế sử dụng đất nông nghiệp, thu từ hoa lợi công sản khác, các khoản thu phí, lệ phí theo quy định, các khoản đóng góp tự nguyện cho ngân sách, thu kết dư ngân sách, thu bổ sung từ cấp trên và các khoản thu khác.

Các khoản thu được phân chia theo tỷ lệ gồm có thuế giá trị gia tăng, thuế tiêu thụ đặc biệt, thuế thu nhập doanh nghiệp, thuế môn bài, thuế nhà đất và các khoản thu khác từ khu vực ngoài quốc doanh.

Cán bộ quản lý tài chính của phường Hạ Lý thực hiện với đội thu thuế phường tiến hành lập dự toán thu ngân sách nhà nước hàng năm trình UBND phường. Sau khi được UBND phường thông qua sẽ gửi lên UBND quận, phòng tài chính quận Hồng Bàng và cuối cùng là gửi lên UBND thành phố Hải Phòng.

UBND thành phố Hải Phòng căn cứ vào kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội, tình hình thực hiện dự toán ngân sách các năm trước giao kế hoạch cho địa phương.

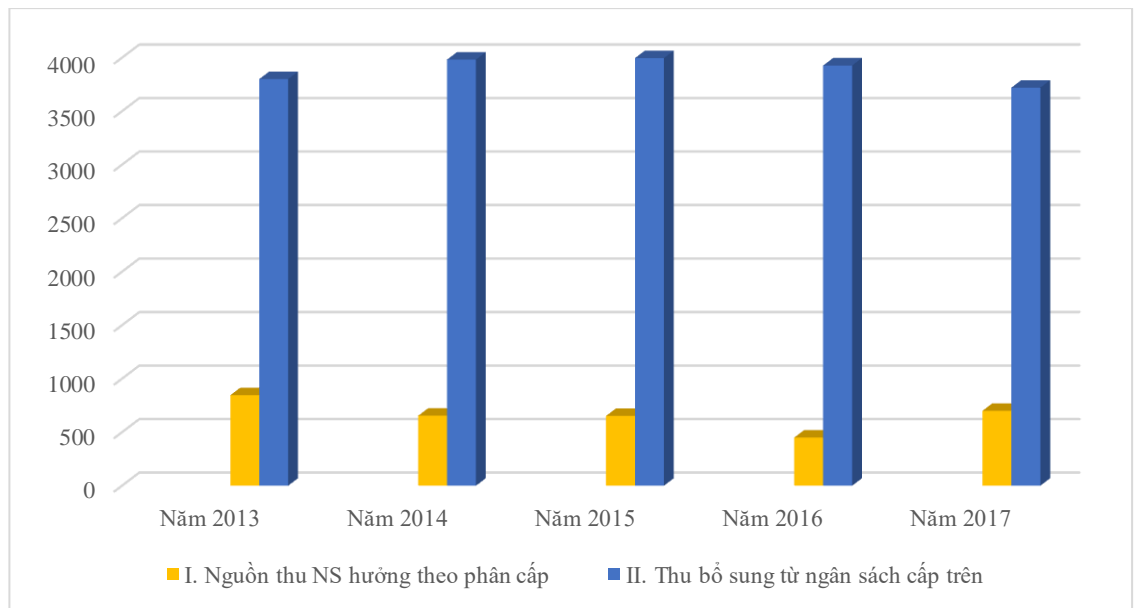
Khi UBND phường Hạ Lý nhận được quyết định giao nhiệm vụ thu ngân sách của UBND quận Hồng Bàng thì thực hiện việc hoàn chỉnh dự toán và các phường án phân bổ ngân sách, sau đó báo cáo với UBND quận, phòng tài chính quận và công khai cho người dân được biết.

Bảng 2.1. Dự toán thu ngân sách phường Hạ Lý trong giai đoạn 2013-2017

Đvt: triệu đồng

Chỉ tiêu	Năm 2013	Năm 2014	Năm 2015	Năm 2016	Năm 2017	14/13	15/14	16/15	17/16
						(%)	(%)	(%)	(%)
I. Nguồn thu NS hưởng theo phân cấp	846	654	652	450	700	77,30	99,69	69,02	155,56
1. Các khoản thu ngân sách hưởng 100%	450	462	387	322	403	102,67	83,77	83,20	125,16
2. Các khoản thu phân theo tỷ lệ %	396	192	265	128	297	48,48	138,02	48,30	232,03
II. Thu bổ sung từ ngân sách cấp trên	3.800	3.982	3.996	3.927	3.720	104,79	100,35	98,27	94,73
1. Thu bổ sung cân đối ngân sách	2.865	3.022	3.287	3.651	3.705	105,48	108,77	111,07	101,48
2. Thu bổ sung có mục tiêu	935	960	709	276	15	102,67	73,85	38,93	5,43
Tổng thu ngân sách	4.646	4.636	4.648	4.377	4.420	99,78	100,25	94,17	100,98

(Nguồn: Phòng tài chính – Kế toán phường Hạ Lý)

Biểu đồ 2.1. Dự toán thu ngân sách phường Hạ Lý giai đoạn 2013-2017

Qua việc phân tích số liệu dự toán thu ngân sách nhà nước trên địa bàn phường Hạ Lý cho thấy các khoản thu có sự biến động qua các năm. Năm 2013, dự toán thu ngân sách là 4.646 triệu đồng. Năm 2014, dự toán thu giảm xuống 4.636 triệu đồng. Năm 2015, số liệu dự toán có sự tăng lên mức 4.648 triệu đồng. Năm 2016, dự toán thu ngân sách nhà nước của phường giảm trở lại là 4.377 triệu đồng và năm 2017, dự toán tăng đến 4.420 triệu đồng. Dự toán thu ngân sách nhà nước tại phường Hạ Lý biến động là do sự ảnh hưởng của dự toán nguồn thu ngân sách nhà nước theo phân cấp và thu bổ sung từ ngân sách cấp trên, cụ thể:

- Dự toán thu ngân sách nhà nước theo phân cấp: Năm 2013, nguồn thu ngân sách nhà nước theo phân cấp là 846 triệu đồng. Năm 2014, khoản thu này giảm xuống còn 654 triệu đồng, chiếm tỷ lệ 77,3% so với năm 2013. Năm 2015, chỉ tiêu này giảm tiếp 2 triệu đồng, tương ứng 1,31% so với năm 2014. Sang năm 2016, nguồn thu này giảm mạnh xuống 450 triệu đồng tương đương với giảm 31,98% so với năm 2015. Năm 2017, khoản thu này tăng đến 700 triệu đồng tương ứng với tỷ lệ tăng là 55,56%. Thu ngân sách nhà nước trong năm 2017 đã tăng lên và chiếm tỷ trọng ngày càng cao trong tổng cơ

cấu nguồn thu. Trong dự toán các khoản thu ngân sách nhà nước theo phân cấp thì biến động của các khoản thu như sau:

+ Các khoản thu ngân sách hưởng 100% chiếm tỷ trọng thấp hơn. Khoản thu này năm 2013 là 450 triệu đồng, năm 2014 là 462 triệu đồng, năm 2015 là 387 triệu đồng, năm 2016 là 322 triệu đồng và năm 2017 là 403 triệu đồng cho thấy những dấu hiệu chuyển biến tích cực trong năm cuối của giai đoạn.

+ Các khoản thu ngân sách phân chia theo tỷ lệ năm 2013 là 396 triệu đồng, năm 2014 giảm nhanh xuống với giá trị chỉ còn là 192 triệu đồng, tăng lên vào năm 2015 với số tiền thu là 265 triệu đồng. Đến năm 2016 giá trị lại giảm xuống còn 128 triệu đồng và tăng trở lại vào năm 2017 là 297 triệu đồng.

- Dự toán thu bổ sung từ ngân sách cấp trên: Năm 2013 thu bổ sung là 3.800 triệu đồng, năm 2014 thu bổ sung là 3.982 triệu đồng, năm 2015 tăng lên so với năm 2014 ở mức 3.996 triệu đồng, năm 2016 giảm xuống 3.927 triệu đồng và năm 2017 tiếp tục giảm là 3.720 triệu đồng. Trong cơ cấu thu bổ sung từ ngân sách cấp trên, thu bổ sung cân đối ngân sách là chủ yếu, thu bổ sung có mục tiêu chiếm tỷ lệ nhỏ. Tỷ trọng các khoản thu bổ sung từ ngân sách cấp trên giảm dần trong năm 2017 chứng tỏ phường Hạ Lý đang dần tăng mức độ tự cân đối giữa các khoản thu chi thường xuyên, giảm bớt sự phụ thuộc vào các khoản thu bổ sung từ cấp trên.

Như vậy, công tác lập dự toán thu ngân sách nhà nước tại phường Hạ Lý được thực hiện theo đúng quy định, tuy nhiên cần lưu ý đến việc bao quát hết nguồn thu và quản lý chặt chẽ các nguồn thu, đảm bảo thu đúng, thu đủ.

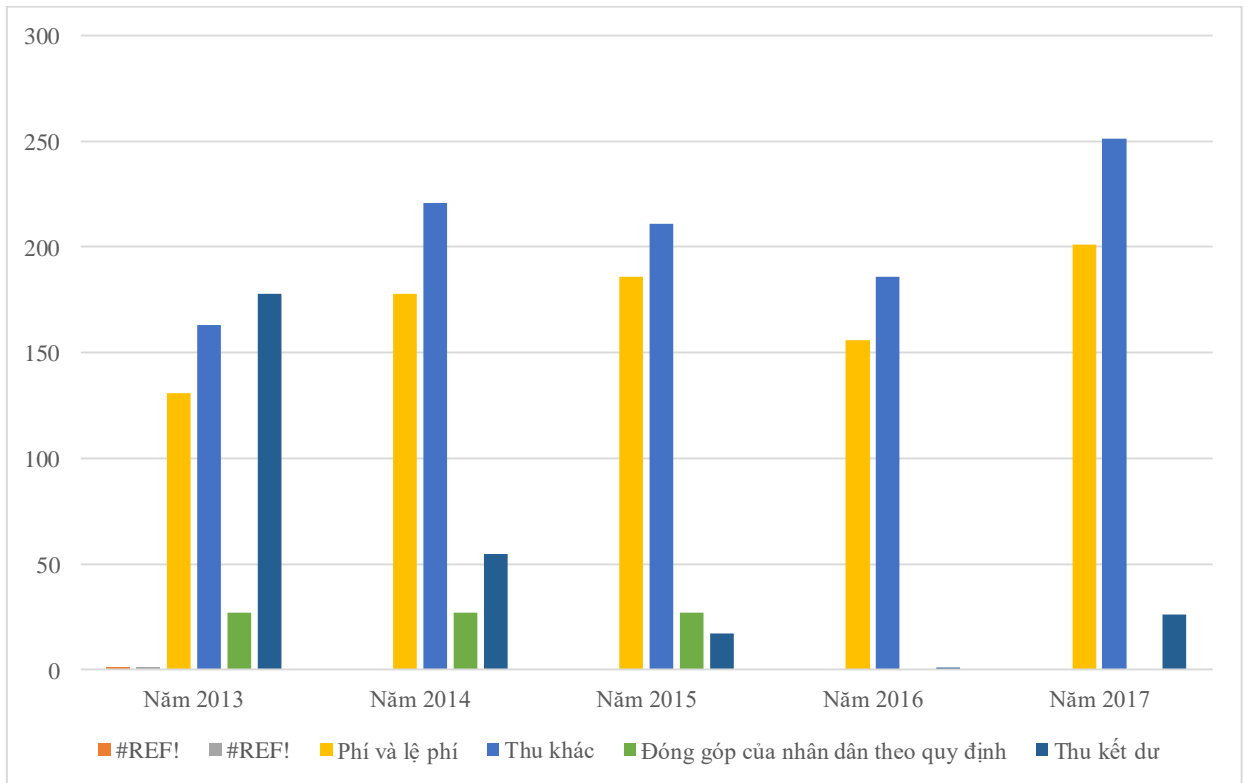
2.2.1.2. Thực trạng chấp hành dự toán thu ngân sách Nhà nước tại phường Hạ Lý

Quản lý thu ngân sách tại phường gắn chặt với trách nhiệm của chính quyền địa phương. Thu ngân sách là việc huy động các nguồn lực tài chính từ mọi tầng lớp nhân dân vào ngân sách nhà nước. Công tác quản lý thu ngân

sách cần đảm bảo được việc huy động tốt nhất các nguồn lực tài chính bên cạnh đó khuyến khích các tổ chức, cá nhân phát triển hoạt động sản xuất kinh doanh.

Thực trạng thu ngân sách Nhà nước tại phường Hạ Lý được thể hiện thông qua các số liệu dưới đây:

* Khoản thu ngân sách hưởng 100%

Biểu đồ 2.2: Các khoản thu ngân sách hưởng 100% tại phường Hạ Lý

Bảng 2.2. Các khoản thu ngân sách hưởng 100% tại phường Hạ Lý trong giai đoạn 2013-2017

Dvt: triệu đồng

Chỉ tiêu	Năm 2013	Năm 2014	Năm 2015	Năm 2016	Năm 2017	14/13		15/14		16/15		17/16	
						+/-	%	+/-	%	+/-	%	+/-	%
Phí và lệ phí	131	178	186	156	201	47	35,88	8	4,49	-30	-16,13	45	28,85
Thu khác	163	221	211	186	251	58	35,58	-10	-4,52	-25	-11,85	65	34,95
Đóng góp của nhân dân theo quy định	27	27	27			0	0	0	0	-27	-100		
Thu kết dư	178	55	17	1	26	-123	-69,10	-38	-69,09	-16	-94,12	25	2500
Tổng	499	481	441	343	478	-18	-3,61	-40	-8,32	-98	-22,22	135	39,36

(Nguồn: Báo cáo tổng hợp thu ngân sách phường Hạ Lý)

Khoản thu ngân sách hưởng 100% là khoản thu phát sinh ngay tại địa bàn do UBND phường trực tiếp quản lý, khai thác. Tổng các khoản thu hưởng 100% trong giai đoạn từ năm 2013 đến năm 2016 có sự giảm sút đáng kể. Năm 2013, tổng các khoản thu là 499 triệu đồng. Năm 2014, số liệu giảm xuống 18 triệu đồng so với năm 2013. Năm 2015, khoản thu hưởng 100% tiếp tục giảm 40 triệu xuống còn 441 triệu đồng. Năm 2016, giá trị giảm xuống thấp nhất là 343 triệu đồng. Năm 2017, số liệu mới có sự gia tăng lên 478 triệu đồng. Nguyên nhân của sự biến động của các khoản thu hưởng 100% là do:

- Biến động của khoản thu từ phí, lệ phí: các khoản thu tăng lên vào năm 2014 và năm 2015 với mức chênh lệch lần lượt là 47 triệu đồng và 8 triệu đồng tương ứng với tốc độ tăng là 35,88% và 4,49%. Đến năm 2016, giá trị khoản thu từ phí, lệ phí giảm xuống mức 156 triệu đồng và tăng lên trở lại vào năm 2017 đạt 201 triệu đồng. Điều này là do số lượng người dân đến làm hồ sơ, công chứng tăng lên, chứng tỏ việc thực hiện tốt chính sách hành chính một cửa, quy trình, thủ tục nhanh chóng và thuận tiện hơn, các cán bộ quản lý tại phường cần tiếp tục phát huy.

- Các khoản thu khác: Năm 2013, số liệu các khoản thu khác là 163 triệu đồng. Năm 2014, thu khác tăng lên đến 221 triệu đồng. Năm 2015, chỉ tiêu này giảm nhẹ xuống còn 211 triệu đồng, năm 2016 tiếp tục giảm xuống 186 triệu đồng và đến năm 2017, các khoản thu khác tăng trở lại đạt 251 triệu đồng. Các khoản thu khác có sự tăng lên vào năm 2017 là nhờ việc UBND phường Hạ Lý đã thực hiện việc giao chỉ tiêu cho các bộ phận có liên quan như địa chính, tư pháp... để tăng nguồn thu cho phường.

- Các khoản đóng góp của nhân dân chiếm tỷ trọng nhỏ trong tổng các khoản thu hưởng 100%. Mặc dù số tiền đóng góp ở mức thấp nhưng thể hiện được sự ủng hộ của nhân dân đối với việc xây dựng kết cấu hạ tầng điện, đường, trường, trạm tại phường. Từ năm 2013 đến năm 2015, khoản đóng góp đều ở mức 27 triệu đồng cho thấy người dân đã có nhận thức đúng đắn và

thể hiện trách nhiệm của mình đối với việc xây dựng các công trình công cộng.

- Thu kết dư ngân sách: phản ánh chênh lệch giữa khoản thu và khoản chi ngân sách phường năm trước và được chuyển vào năm sau. Thu kết dư ngân sách có sự biến động trong giai đoạn từ năm 2013 đến năm 2017. Năm 2013, thu kết dư là cao nhất với giá trị 178 triệu đồng. Năm 2014, số liệu giảm xuống còn 55 triệu đồng. Năm 2015, chỉ tiêu tiếp tục giảm còn 17 triệu đồng và thấp nhất là vào năm 2016 với chỉ 1 triệu đồng. Năm 2017, thu kết dư là 26 triệu đồng. Sự biến động của phần thu kết dư này phụ thuộc vào chính sách sử dụng ngân sách mỗi năm của phường.

Khoản thu ngân sách phường được hưởng 100% có ý nghĩa rất lớn đối với nhu cầu chi tiêu của phường Hạ Lý. Tuy nhiên, khoản thu này chỉ chiếm tỷ trọng thấp trong tổng nguồn thu do đó UBND phường cần có biện pháp tận thu hiệu quả, hợp lý để chủ động nguồn tài chính cho công tác thực hiện chi.

* Khoản thu ngân sách phân chia theo tỷ lệ phần trăm

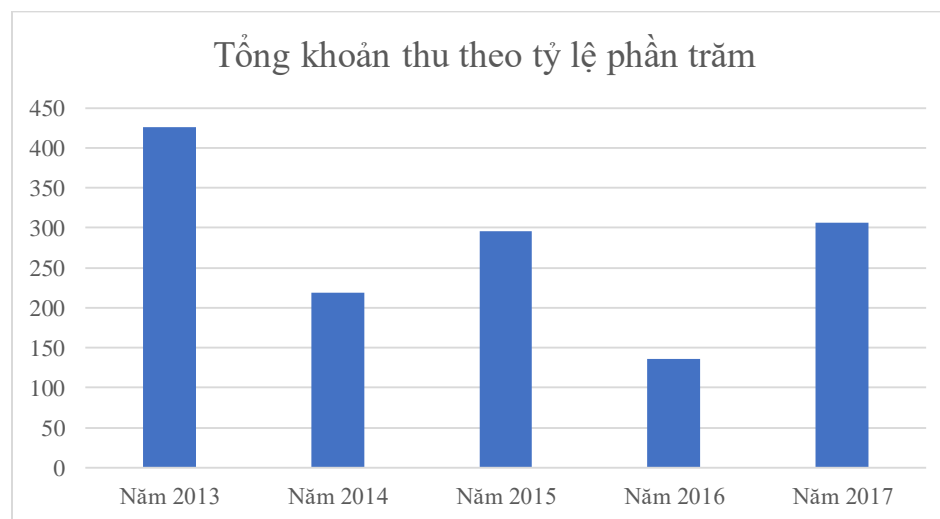
Khoản thu ngân sách phân chia theo tỷ lệ phần trăm gồm các loại thuế, quỹ được giao trích tỷ lệ phần trăm cho ngân sách phường nhằm gắn trách nhiệm của chính quyền địa phương vào công tác quản lý, thực hiện thu thuế tại địa bàn phường.

Bảng 2.3. Các khoản thu ngân sách phân chia theo tỷ lệ phần trăm tại phường Hạ Lý trong giai đoạn 2013-2017

Đvt: triệu đồng

Chỉ tiêu	Năm 2013	Năm 2014	Năm 2015	Năm 2016	Năm 2017	14/13		15/14		16/15		17/16	
						+/-	%	+/-	%	+/-	%	+/-	%
Thuế nhà đất	426	219	296	136	306	-207	-48,59	77	35,16	-160	-54,05	170	125
Tổng cộng	426	219	296	136	306	-207	-48,59	77	35,16	-160	-54,05	170	125

(Nguồn: Báo cáo tổng hợp thu ngân sách phường Hạ Lý)

Biểu đồ 2.3: Các khoản thu ngân sách phân chia theo tỷ lệ phần trăm tại phường Hạ Lý

Trong giai đoạn từ năm 2013 đến năm 2017, khoản thu ngân sách phân chia theo tỷ lệ phần trăm biến động tăng giảm không ổn định. Khoản thu hưởng tỷ lệ phần trăm ở phường Hạ Lý chỉ có duy nhất thuế nhà đất. Do vậy, biến động của các khoản phải thu phân chia theo tỷ lệ phần trăm chính là biến động của thuế nhà đất.

Năm 2013, thu từ thuế nhà đất được hưởng là 426 triệu đồng. Năm 2014, khoản thu này giảm xuống chỉ còn 219 triệu đồng. Sang năm 2015, số liệu tăng lên là 296 triệu đồng tương ứng với tỷ lệ tăng 35,16%. Năm 2016, khoản thu này lại giảm xuống giá trị thấp nhất là 136 triệu đồng, sau đó tăng trở lại vào năm 2017 với 306 triệu đồng.

Khoản thu phân chia theo tỷ lệ phần trăm là khoản thu phát sinh trực tiếp trên địa bàn phường, chỉ có chính quyền địa phương mới thu được đầy đủ khoản thu này do đó để tăng thu ngân sách, UBND phường Hạ Lý cần khuyến khích các hoạt động sản xuất kinh doanh trên địa bàn phường và xử phạt nghiêm đối với các trường hợp không thực hiện đúng quy định.

* Thu bổ sung từ ngân sách cấp trên

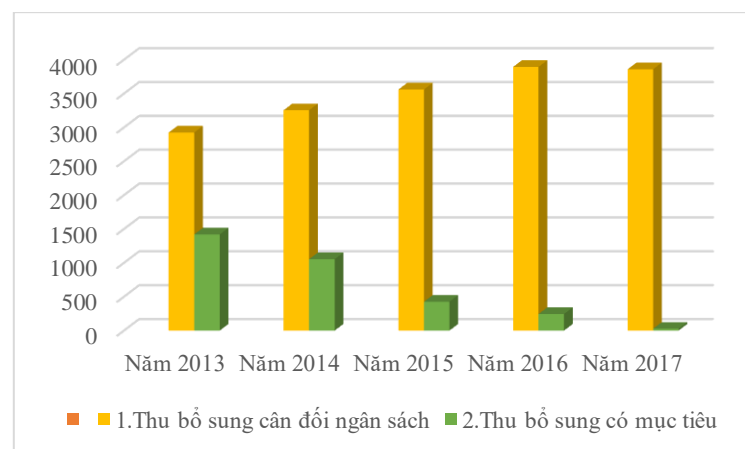
Thu bổ sung từ ngân sách cấp trên gồm có khoản thu bổ sung cân đối ngân sách và thu bổ sung có mục tiêu. Khoản thu bổ sung từ ngân sách cấp trên tại phường Hạ Lý được thể hiện qua các số liệu dưới đây:

Bảng 2.4. Các khoản thu bổ sung từ ngân sách cấp trên tại phường Hạ Lý trong giai đoạn 2013-2017

Đvt: triệu đồng

Chỉ tiêu	Năm 2013	Năm 2014	Năm 2015	Năm 2016	Năm 2017	14/13		15/14		16/15		17/16	
						+/-	%	+/-	%	+/-	%	+/-	%
1.Thu bổ sung cân đối ngân sách	2.925	3.254	3.561	3.894	3.859	329	11,25	307	9,43	333	9,35	-35	-0,90
2.Thu bổ sung có mục tiêu	1.420	1.055	426	245	28	-365	-25,72	-628	-59,58	-181	-42,72	-217	-88,93
Thu bổ sung từ ngân sách cấp trên	4.345	4.309	3.987	4.139	3.886	-36	-0,83	-322	-7,47	152	3,81	-253	-6,11

(Nguồn: Báo cáo tổng hợp thu ngân sách phường Hạ Lý)

Biểu đồ 2.4: Các khoản thu bổ sung từ ngân sách cấp trên tại phường Hạ Lý

Tại phường Hạ Lý, khoản thu bổ sung từ ngân sách cấp trên chiếm tỷ trọng lớn nhất trong tổng nguồn thu. Do ngân sách phường chưa tự cân đối được nên ngân sách cấp trên phải cấp bổ sung. Năm 2013, thu bổ sung từ ngân sách cấp trên là 4.345 triệu đồng. Năm 2014, khoản thu này giảm xuống là 4.309 triệu đồng với tỷ lệ 0,783%. Năm 2015, chỉ tiêu này tiếp tục giảm xuống còn 3.987 triệu đồng. Đến năm 2016, giá trị khoản thu lại tăng lên 4.139 triệu đồng và đến năm 2017 số tiền thu bổ sung là 3.886 triệu đồng.

Thu bổ sung từ ngân sách cấp trên với số tiền lớn chứng tỏ vẫn còn tồn tại sự ỷ lại vào ngân sách cấp trên, chưa thực hiện khai thác các khoản thu ngân sách tại địa bàn phường một cách hiệu quả.

Biến động của các khoản thu trong thu bổ sung từ ngân sách cấp trên:

- Thu bổ sung cân đối ngân sách: chỉ tiêu này biến động theo xu hướng tăng là chủ yếu trong suốt giai đoạn từ năm 2013 đến năm 2017. Năm 2013, số tiền là 2.925 triệu đồng, năm 2014 tăng lên 11,25% tương đương với giá trị tăng 329 triệu đồng so với năm 2013. Năm 2015, khoản thu cân đối tiếp tục tăng lên đến 3.561 triệu đồng và gia tăng vào năm 2016 là 9,35% và giảm nhẹ vào năm 2017 là 0,9%. Nguyên nhân của việc gia tăng các khoản thu bổ sung cân đối từ ngân sách cấp trên là do nhu cầu chi tiêu ngày càng tăng để khuyến khích phát triển kinh tế trên địa bàn phường Hạ Lý mà các khoản thu chưa đáp ứng được.

- Thu bổ sung có mục tiêu: phụ thuộc vào chủ trương của Nhà nước, cấp một phần kinh phí để thực hiện chương trình mục tiêu được xét duyệt. Chỉ tiêu này tại phường Hạ Lý cho thấy xu hướng biến động giảm. Năm 2013, giá trị khoản thu là 1.420 triệu đồng, năm 2014 giảm xuống còn 1.055 triệu đồng. Trong 3 năm gần đây thu bổ sung có mục tiêu lại giảm xuống liên tục với giá trị 426 triệu đồng, 245 triệu đồng và 28 triệu đồng.

Như vậy, các khoản thu ngân sách Nhà nước phường Hạ Lý có sự biến động trong suốt giai đoạn từ năm 2013 đến năm 2017. Nguyên nhân là do ảnh hưởng của các biến động kinh tế. Phường Hạ Lý có rất nhiều các doanh

nghiệp hoạt động trong lĩnh vực vận tải đa phương thức do đó khi kinh tế suy thoái, hoạt động của các doanh nghiệp giảm sút thì các khoản thu vào ngân sách Nhà nước cũng giảm.

2.2.1.3. Thực trạng công tác quyết toán thu ngân sách Nhà nước tại phường Hạ Lý

Công tác quyết toán thu ngân sách nhà nước cấp phường có vai trò quan trọng trong quản lý ngân sách. Tại phường Hạ Lý, công tác này được thực hiện đầy đủ, theo đúng quy định.

Hàng năm, cán bộ tài chính lập báo cáo quyết toán thu ngân sách nhà nước trình lên UBND phường và gửi cho phòng Tài chính Kế hoạch quận Hồng Bàng. Sau khi được thông qua, báo cáo quyết toán được công khai tại UBND phường để người dân được biết.

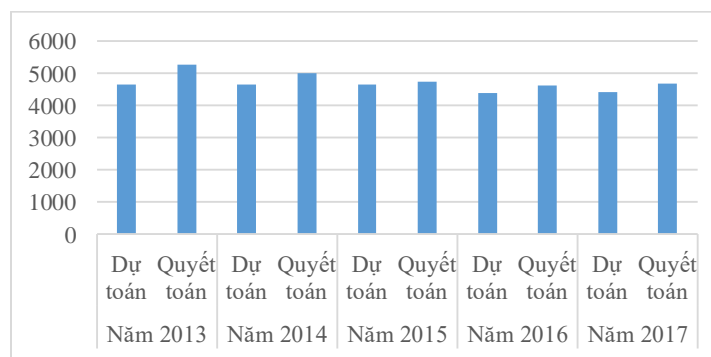

Bảng 2.5. Quyết toán thu ngân sách nhà nước phường Hạ Lý trong giai đoạn 2013-2017

Đvt: triệu đồng

Chỉ tiêu	Năm 2013			Năm 2014			Năm 2015			Năm 2016			Năm 2017		
	Dự toán	Quyết toán	QT/DT (%)	Dự toán	Quyết toán	QT/DT (%)	Dự toán	Quyết toán	QT/DT (%)	Dự toán	Quyết toán	QT/DT (%)	Dự toán	Quyết toán	QT/DT (%)
1. Các khoản thu hưởng 100%	450	499	110.89	462	481	104.11	387	441	113.95	322	343	106.52	403	478	118.61
2. Các khoản thu phân chia theo tỷ lệ phần trăm	396	426	107.58	192	219	114.06	265	296	111.70	128	136	106.25	297	306	103.03
3. Thu bổ sung từ ngân sách cấp trên	3800	4345	114.34	3982	4309	108.21	3996	3987	99.77	3927	4139	105.40	3720	3886	104.46
Tổng	4646	5270	113.43	4636	5009	108.05	4.648	4724	101,64	4377	4618	105.51	4420	4670	105.66

(Nguồn: Báo cáo tổng hợp thu ngân sách phường Hạ Lý)

Biểu đồ 2.5: Quyết toán thu ngân sách tại phường Hạ Lý

Dựa trên số liệu phân tích, số quyết toán lớn hơn so với số dự toán. Năm 2013, chênh lệch giữa quyết toán và dự toán là 13,43%. Năm 2014, giá trị khoản thu theo quyết toán cao hơn 8,05% số dự toán. Năm 2015 chênh lệch là 1,64%, năm 2016 là 5,51%, năm 2017 là 5,66%. Điều đó cho thấy thu ngân sách thực tế ở phường Hạ Lý cao hơn so với các số liệu dự toán, phản ánh chất lượng dự toán chưa tốt, chưa sát với nguồn thu. Vì vậy, việc nâng cao trình độ chuyên môn cho đội ngũ cán bộ phường trong xây dựng dự toán là rất cần thiết.

2.2.2. Thực trạng quản lý chi ngân sách nhà nước tại phường Hạ Lý

2.2.2.1. Thực trạng lập dự toán chi ngân sách nhà nước tại phường Hạ Lý

Dự toán chi ngân sách nhà nước được lập dựa trên số liệu các năm trước và căn cứ nhiệm vụ của địa phương trong việc bảo đảm an ninh quốc phòng, trật tự an toàn xã hội và phát triển kinh tế. Các phòng, ban, tổ chức của UBND phường Hạ Lý lập dự toán chi của mình căn cứ vào chức năng, nhiệm vụ được giao và định mức chi. Phòng tài chính tập hợp, lập dự toán chi trình UBND phường và Phòng tài chính quận Hồng Bàng.

Bảng 2.6. Dự toán chi ngân sách phường Hạ Lý giai đoạn 2013-2017

Đvt: triệu đồng

Chỉ tiêu	Năm 2013	Năm 2014	Năm 2015	Năm 2016	Năm 2017
I. Chi thường xuyên	4.091	4.325	4.723	4.594	4.749
1. Chi sự nghiệp kinh tế	196	229	235	136	246
2. Chi sự nghiệp VH xã	272	304	354	345	320
3. Chi quản lý hành chính	3.209	3.368	3.576	3.698	3.801
4. Chi an ninh, quốc phòng	402	410	539	399	368
5. Chi khác	12	14	19	16	14
II. Chi đầu tư phát triển	1.015	565			
Tổng chi ngân sách	5.106	4.890	4.723	4.594	4.749

(Nguồn: Báo cáo tổng hợp chi ngân sách phường Hạ Lý)

Số liệu dự toán chi ngân sách Nhà nước trong giai đoạn từ năm 2013 đến năm 2017 cho thấy xu hướng biến động không đồng nhất. Năm 2013, dự toán chi ngân sách cao nhất là 5.106 triệu đồng, năm 2014 số liệu giảm còn 4.890

triệu đồng và tiếp tục giảm vào năm 2015 là 4.723 triệu đồng, mức thấp nhất vào năm 2016 là 4.594 triệu đồng. Sang năm 2017, dự toán chi tăng trở lại là 4.749 triệu đồng. Nguyên nhân của biến động tăng giảm của dự toán chi là do ảnh hưởng của chi thường xuyên và chi đầu tư, phát triển, cụ thể:

+ Chi thường xuyên có sự gia tăng nhanh trong giai đoạn, từ giá trị 4.091 triệu đồng năm 2013 đến 4.325 triệu đồng năm 2014 và 4.723 triệu đồng năm 2015, giảm xuống vào năm 2016 là 4.594 triệu đồng và năm 2017, số liệu tăng lên 4.749 triệu đồng.

+ Chi đầu tư, phát triển chỉ phát sinh dự toán trong năm 2013 và năm 2014 với giá trị lần lượt là 1.015 triệu đồng và 565 triệu đồng.

Như vậy, xét về cơ bản dự toán chi ngân sách phường Hạ Lý phù hợp với nhiệm vụ phát triển kinh tế xã hội của địa phương.

2.2.1.2. Thực trạng chấp hành dự toán chi ngân sách nhà nước tại phường Hạ Lý

Chi thường xuyên

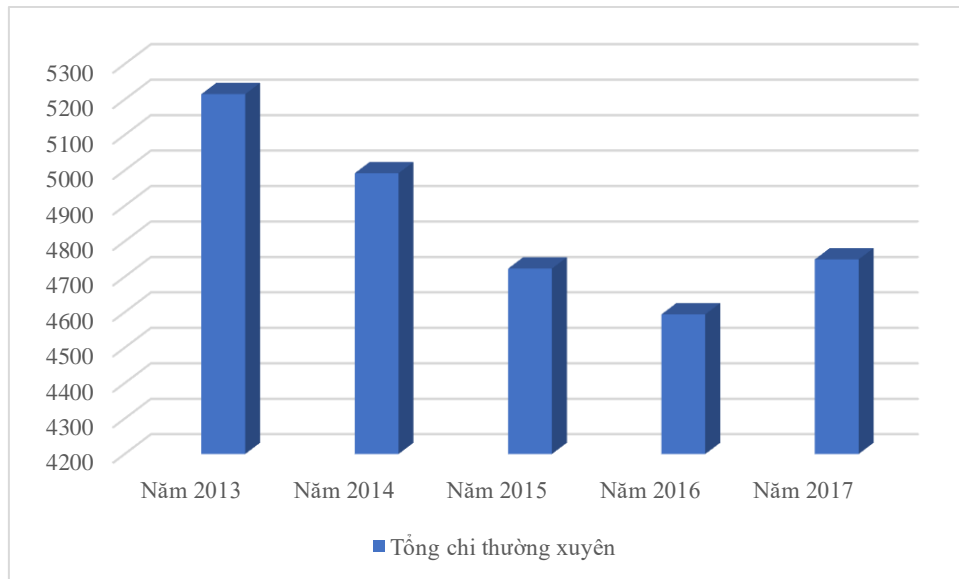
Chi thường xuyên mang tính chất là khoản chi tiêu dùng xã hội gắn với chức năng quản lý. Chi thường xuyên tại phường Hạ Lý được thể hiện qua số liệu sau đây:

Bảng 2.7. Chi thường xuyên tại phường Hạ Lý trong giai đoạn 2013-2017

Dvt: triệu đồng

Chi tiêu	Năm 2013	Năm 2014	Năm 2015	Năm 2016	Năm 2017	14/13		15/14		16/15		17/16	
						+/-	%	+/-	%	+/-	%	+/-	%
1. Chi sự nghiệp kinh tế	188	215	235	136	246	27	14,36	20	9,30	-99	-42,13	110	80,88
2. Chi sự nghiệp VH xã	270	297	354	345	320	27	10,00	57	19,19	-9	-2,54	-25	-7,25
3. Chi quản lý hành chính	3.209	3.368	3.576	3.698	3.801	159	4,95	208	6,18	122	3,41	103	2,79
4. Chi an ninh, quốc phòng	400	410	539	399	368	10	2,50	129	31,46	-140	-25,97	-31	-7,77
5. Chi khác	12	14	19	16	14	2	16,67	5	35,71	-3	-15,79	-2	-12,50
Tổng chi thường xuyên	5.215	4.992	4.723	4.594	4.749	-	-4,28	-269	-5,39	-129	-2,73	155	3,37

(Nguồn: Báo cáo tổng hợp chi ngân sách phường Hạ Lý)

Biểu đồ 2.6: Chi thường xuyên tại phường Hạ Lý

Chi thường xuyên tại phường Hạ Lý có sự tăng giảm không ổn định trong giai đoạn 2013-2017. Năm 2013, chi thường xuyên ở mức cao nhất là 5.215 triệu đồng. Năm 2014, chi thường xuyên giảm 4,28% và tiếp tục giảm xuống 5,39% vào năm 2015. Năm 2016, số liệu giảm xuống 2,73% và tăng lên vào năm 2017 là 3,73%.

Biến động các khoản mục chi thường xuyên:

- Chi sự nghiệp kinh tế để đảm bảo thực hiện các nhiệm vụ kinh tế của địa phương. Chi sự nghiệp kinh tế nhằm bồi dưỡng nguồn thu cho ngân sách phường. Tuy nhiên, khoản chi này tại phường Hạ Lý chỉ chiếm tỷ lệ nhỏ trong tổng các khoản chi thường xuyên cho thấy khoản chi này vẫn chưa hỗ trợ nhiều được cho các dự án phát triển kinh tế, chưa khai thác được hết các tiềm năng của địa phương. Năm 2013, chỉ tiêu này có giá trị là 188 triệu đồng, năm 2014 khoản chi sự nghiệp kinh tế tăng nhẹ lên 215 triệu đồng và tiếp tục gia tăng vào năm 2015 lên 235 triệu đồng. Tuy nhiên, sang năm 2016 số liệu lại giảm xuống chỉ còn 136 triệu đồng. Năm 2017, giá trị khoản chi đã tăng lên đạt giá trị 246 triệu đồng.

- Chi sự nghiệp văn hóa: khoản chi này dành cho các hoạt động văn hóa, văn nghệ, phát thanh...khoản chi này tăng giảm phụ thuộc vào chương trình lễ hội của phường. Năm 2013, khoản chi là 270 triệu đồng, năm 2014 tăng lên 297 triệu đồng, năm 2018 giá trị khoản chi tiếp tục tăng lên 354 triệu đồng. Sang năm 2016 và 2017, số liệu giảm xuống lần lượt là 345 triệu đồng và 320 triệu đồng tương ứng với tỷ lệ giảm là 2,54% và 7,25%. Mặc dù đã giảm nhưng khoản chi về văn hóa, văn nghệ cần phải được tiết kiệm, hạn chế các khoản chi không cần thiết.

- Chi quản lý hành chính là khoản chi có tỷ trọng cao nhất trong tổng chi thường xuyên. Chi quản lý hành chính gồm các khoản chi tiền lương, bảo hiểm cho công chức, viên chức làm việc tại phường và các khoản chi cho hoạt động đoàn thể...Khoản chi này tăng lên liên tục từ năm 2013 đến năm 2017. Năm 2013, chi quản lý hành chính là 3.209 triệu đồng, năm 2014 là 3.368 triệu đồng. Năm 2015, số liệu gia tăng thêm lên mức 3.576 triệu đồng và năm 2016, tiếp tục tăng đến 3.698 triệu đồng và tăng cao nhất vào năm 2017 là 3.801 triệu đồng.

- Chi an ninh, quốc phòng: năm 2013 là 400 triệu đồng, sang năm 2014 số tiền chi là 410 triệu, năm 2015 tăng lên so với năm 2014 là 129 triệu đồng, năm 2016 giảm 140 triệu đồng so với năm 2015 và tiếp tục giảm thêm 31 triệu đồng vào năm 2017. Khoản chi an ninh, quốc phòng thể hiện sự quan tâm của UBND phường Hạ Lý đến công tác dân quân tự vệ, đảm bảo trật tự an toàn xã hội. Chi cho công tác an ninh, quốc phòng cần được kiểm soát chặt chẽ, đảm bảo việc chi đúng mục đích.

- Chi khác: khoản chi khác có giá trị rất nhỏ, các khoản chi này thường phát sinh khi xảy ra thiên tai, dịch bệnh... Giá trị khoản chi này trong 5 năm gần đây lần lượt là 12 triệu năm 2013, 14 triệu năm 2014, 19 triệu năm 2015, 16 triệu năm 2016 và 14 triệu năm 2017.

Chi đầu tư, phát triển

Khoản chi đầu tư phát triển của phường Hạ Lý là khoản chi cho hoạt động đầu tư xây dựng cơ bản nhằm xây mới, cải tạo nâng cấp công trình như công trình giao thông, nhà văn hóa... Khoản chi này góp phần tạo điều kiện cho các tổ chức, cá nhân trên địa bàn phường mở rộng các hoạt động sản xuất kinh doanh tạo động lực cho tăng trưởng và chuyển dịch cơ cấu kinh tế.

Chi đầu tư, phát triển chỉ phát sinh giá trị vào năm 2013 và năm 2014. Trong đó, năm 2013 là 1.136 triệu đồng và năm 2014 là 688 triệu đồng.

Như vậy, số liệu chi ngân sách Nhà nước tại phường Hạ Lý cho thấy các khoản chi tại địa phương chủ yếu là chi quản lý hành chính với các khoản chi bao gồm chi lương và các khoản chi văn phòng phẩm, khánh tiết, hội nghị. Các khoản chi này tăng liên tục trong cả giai đoạn cho thấy việc tiết kiệm các khoản chi này là rất cần thiết.

2.2.1.2. Thực trạng quyết toán chi ngân sách nhà nước tại phường Hạ Lý

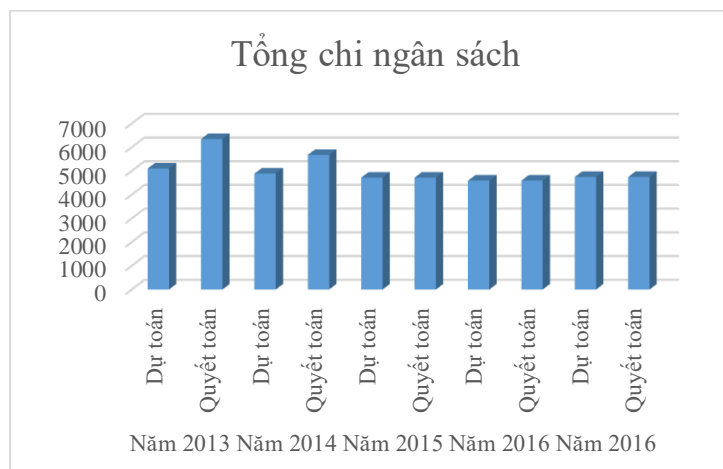
Cuối năm, các cán bộ tài chính phường thực hiện việc đối chiếu và lập báo cáo quyết toán chi ngân sách phường trình UBND phường Hạ Lý và gửi cho Phòng tài chính kế hoạch quận Hồng Bàng với các số liệu chi thường xuyên và chi đầu tư, phát triển chi tiết, cụ thể có bản thuyết minh đính kèm.

Bảng 2.8. Quyết toán chi ngân sách nhà nước phường Hạ Lý trong giai đoạn 2013-2017

Đvt: triệu đồng

Chỉ tiêu	Năm 2013			Năm 2014			Năm 2015			Năm 2016			Năm 2017		
	Dự toán	Quyết toán	QT/DT (%)	Dự toán	Quyết toán	QT/DT (%)	Dự toán	Quyết toán	QT/DT (%)	Dự toán	Quyết toán	QT/DT (%)	Dự toán	Quyết toán	QT/DT (%)
Chi thường xuyên	4.091	5.215	127,47	4.325	4.992	115,42	4.723	4.723	100	4.594	4.594	100	4.749	4.749	100
Chi đầu tư phát triển	1.015	1.136	111,92	565	688	121,77									
Tổng chi ngân sách	5.106	6.351	124,38	4.890	5.680	116,16	4.723	4.723	100	4.594	4.594	100	4.749	4.749	100

(Nguồn: Báo cáo tổng hợp chi ngân sách phường Hạ Lý)

Biểu đồ 2.7: Quyết toán chi ngân sách tại phường Hạ Lý

Thông qua việc phân tích số liệu giữa quyết toán và dự toán chi của phường Hạ Lý cho thấy chênh lệch ngày càng giảm. Năm 2013, quyết toán bằng 124,38% so với dự toán. Năm 2014, chênh lệch quyết toán và dự toán chỉ còn 116,16% và đặc biệt từ năm 2015 đến năm 2017 số quyết toán bằng với số dự toán điều này cho thấy việc xây dựng dự toán chi ngày càng sát với thực tế. Tuy nhiên, thực trạng chỉ rõ hạn chế của công tác này vẫn còn tồn tại như việc ghi chép chứng từ, sổ sách chưa đầy đủ, báo cáo thường nộp chậm so với thời hạn quy định.

2.3. Đánh giá công tác quản lý thu -chi ngân sách nhà nước tại phường Hạ Lý, quận Hồng Bàng, thành phố Hải Phòng

2.3.1. Những kết quả đạt được

Dưới sự lãnh đạo của UBND thành phố Hải Phòng, trong những năm qua công tác quản lý thu – chi ngân sách của phường Hạ Lý đã đạt nhiều kết quả khả quan, cụ thể như sau:

-Trong công tác quản lý thu ngân sách Nhà nước

+ Công tác lập dự toán ngân sách

Dự toán thu ngân sách nhà nước của phường Hạ Lý nhìn chung đã được tính toán, phân bổ một cách khoa học theo các nhiệm vụ được giao, có sự phối hợp chặt chẽ với đội thuế phường và chi cục thuế quận Hồng Bàng để khai thác nguồn thu hợp lý.

+ Công tác chấp hành dự toán ngân sách

Công tác thu ngân sách đã đảm bảo việc thu kịp thời, đúng hạn đối với khoản thu như thuế nhà đất, phí, lệ phí...Số liệu chấp hành dự toán thu ngân sách vượt chỉ tiêu dự toán đã đề ra. Công tác kiểm tra, đánh giá minh bạch và công khai số liệu cho mọi đối tượng liên quan.

Công tác quản lý thu thuế

Thuế là nguồn thu chính của ngân sách Nhà nước do đó phường Hạ Lý luôn quan tâm đến công tác quản lý thu thuế. Đội thuế của phường thực hiện việc phối hợp chặt chẽ với Chi cục thuế quận Hồng Bàng để đảm bảo tính

hiệu quả. Công tác quản lý thu thuế đã có sự chuyên biến theo hướng tích cực. Số liệu hàng năm được công khai, minh bạch từ đó ý thức tự giác chấp hành nghĩa vụ thuế của người dân được nâng lên.

Tiền thuế từ khu vực ngoài quốc doanh là khoản thu chủ yếu trong tổng thu thuế và là nội dung trọng tâm trong công tác quản lý thu thuế của Cục thuế Hải Phòng. Do đó, UBND phường Hạ Lý đã tập trung vào việc đề ra các biện pháp để tăng cường nghiệp vụ trong công tác quản lý thuế, chống thất thu. Đồng thời quản lý các khoản thu đảm bảo tính hiệu quả, công bằng, khuyến khích các cá nhân, tổ chức, các doanh nghiệp mở rộng sản xuất kinh doanh.

Công tác quản lý thu phí, lệ phí

Mặc dù, phí và lệ phí chiếm tỷ trọng nhỏ nhưng đã góp phần làm tăng thu cho ngân sách của phường. Công tác thu phí, lệ phí được thực hiện đúng quy định và đúng hạn.

+ Công tác quyết toán ngân sách

Công tác quyết toán ngân sách phường được thực hiện theo đúng quy định của Bộ tài chính, quyết toán theo đúng mục lục ngân sách nhà nước, các nghiệp vụ thu được ghi đầy đủ.

-Trong công tác quản lý chi ngân sách Nhà nước

+ Công tác lập dự toán ngân sách

Dự toán chi ngân sách nhà nước được lập căn cứ vào nhu cầu chi tiêu của từng đơn vị thuộc UBND phường để thực hiện nhiệm vụ phát triển kinh tế xã hội, đảm bảo an ninh, quốc phòng của địa phương. Dự toán chi tại phường Hạ Lý được xây dựng sát với thực tế, từ năm 2015 đến năm 2017 dự toán đúng bằng với thực tế.

+ Công tác chấp hành dự toán ngân sách

Phường Hạ Lý chủ động quản lý, sử dụng tiết kiệm và hiệu quả đảm bảo việc thực hiện được các nhiệm vụ được giao.

Trong giai đoạn 2013-2017, phường thực hiện đúng mức các nhiệm vụ chi về chế độ chính sách cho cán bộ, công chức, hạn chế mua sắm thiết bị không cần thiết, ưu tiên bố trí ngân sách cho các nhiệm vụ chi cấp thiết như an ninh quốc phòng.

+ Công tác quyết toán ngân sách

Công tác quyết toán chi đảm bảo công khai, minh bạch, các nghiệp vụ chi được ghi chép đầy đủ, đúng chế độ.

2.3.2. Những hạn chế và nguyên nhân

*** Những hạn chế**

- Dự toán thu ngân sách chưa được quan tâm đúng mức, chưa sát với thực tế.

Cơ quan quản lý thu ngân sách phường chưa thực hiện tốt công tác kế hoạch hóa các nguồn thu để quản lý đảm bảo thu đúng, thu đủ. Cán bộ tài chính chưa nắm chắc được khả năng nguồn thu trên địa bàn để đưa ra các biện pháp đa dạng hóa nguồn thu. Dự toán thu chưa được xây dựng một cách khoa học, chủ yếu dựa trên việc tham khảo số liệu kiểm tra của phòng thống kê quận, dự đoán mức độ phát triển kinh tế - xã hội để đề ra dự toán thu. Công tác xây dựng dự toán thường dựa vào yếu tố chủ quan, bị coi nhẹ. Thời gian gửi dự toán thường chậm trễ so với quy định.

- Quản lý thu thuế chưa hiệu quả.

Hàng năm số thu thực tế đều vượt so với dự toán nhưng trong đó vẫn còn thất thu lớn. Nhiều doanh nghiệp đã khai báo không chính xác về số thuế phải nộp, dẫn đến việc thu thuế chưa đảm bảo thu đúng, thu đủ. Trong hoạt động mua bán, chuyển nhượng nhà đất tỷ lệ thất thu cũng đáng kể vì không kiểm soát hết được.

Tình trạng nợ đọng tiền thuế có xu hướng ngày càng tăng, thiếu sự phối hợp một cách hiệu quả với các cơ quan có liên quan như công an, viện kiểm sát trong công tác thu hồi nợ.

Phương pháp quản lý thu thuế ở phường Hạ Lý thiếu tính khoa học, đặc biệt trong công tác quản lý thu với các hộ kinh doanh cá thể.

+ Mức thuế khoán chưa được xác định phù hợp có khi quá thấp hoặc ngược lại quá cao. Điều này xuất phát từ việc chưa xác định chính xác doanh thu của các hộ.

+ Mức khoán thuế thường điều chỉnh tăng lên theo quý, năm theo cảm tính không dựa trên thực tiễn. Nguyên nhân khách quan là do chỉ tiêu được giao cao nên phường phải tăng thu ở những ngành nghề thu được nhằm hoàn thành chỉ tiêu.

Công tác ủy nhiệm thu cũng bộc lộ những mặt hạn chế. Cán bộ thu chưa thật sự am hiểu chuyên môn nghiệp vụ, quản lý không sát thực tế.

- Quản lý chi ngân sách thiếu chặt chẽ

Công tác quản lý chi ngân sách chưa được kiểm soát chặt chẽ, còn lỏng lẻo, chi chưa đảm bảo đúng đối tượng, đúng mục đích.

Khoản chi cho phát triển kinh tế ở mức độ thấp, tối đa cũng chỉ hơn 200 triệu đồng do đó chưa thực sự thúc đẩy sự tăng trưởng, chuyển dịch cơ cấu kinh tế ở địa phương.

- Thu – chi ngân sách phường chưa đảm bảo tự cân đối

Ngân sách phường chưa tự cân đối được do đó phải có sự bổ sung từ ngân sách cấp trên. Số liệu cho thấy nguồn thu từ bổ sung của cấp trên chiếm tỷ lệ cao hơn là nguồn thu tại địa phương.

*** Nguyên nhân của những hạn chế, yếu kém**

Những hạn chế tồn tại trong hoạt động quản lý thu-chi ngân sách nhà nước của phường Hạ Lý là do các nguyên nhân sau:

- Chính sách thuế còn nhiều phức tạp

Chính sách thuế vẫn chưa bao quát được hết tất cả nguồn thu trong nền kinh tế, chưa thực sự đảm bảo công bằng và bình đẳng trong nghĩa vụ thuế. Chính sách thuế vẫn còn nhiều phức tạp hạn chế tính trung lập, làm cho công tác quản lý thuế dễ nảy sinh tiêu cực.

- Nhận thức của người dân về nghĩa vụ thuế chưa cao

Đại bộ phận người dân chưa hiểu rõ việc thực hiện nghĩa vụ thuế là trách nhiệm của mọi công dân. Hiện nay trên địa bàn phường vẫn còn tình trạng trốn thuế, gian lận về thuế, nợ đọng thuế diễn ra. Các hành vi này khá phổ biến gây nên thất thu thuế và mất công bằng trong xã hội. Các chế tài về thuế chưa đủ sức răn đe các vi phạm pháp luật về thuế. Công tác tuyên truyền, giải thích chính sách thuế để nâng cao sự hiểu biết, tự giác tuân thủ pháp luật của đối tượng nộp thuế chưa được coi trọng đúng mức.

- Dự toán thu-chi ngân sách chưa được tính toán đầy đủ

Trong quá trình lập dự toán thu-chi có nhiều yếu tố ảnh hưởng chưa được tính đến như biến động tình hình kinh tế - xã hội, sự điều chỉnh các chính sách của Nhà nước.

- Đội ngũ cán bộ quản lý thu ngân sách còn yếu

Một số cán bộ của phường có trình độ hiểu biết về chuyên môn nghiệp vụ và tinh thần trách nhiệm còn hạn chế, hura tận tụy, công tâm, khách quan giữa quyền lợi Nhà nước và quyền lợi người nộp thuế. Cán bộ đa phần là người địa phương nên vận động thu nợ còn hạn chế, nhiều trường hợp thiếu kiên quyết, ngại va chạm, nể nang khi đối tượng nộp thuế là người thân, hàng xóm...

CHƯƠNG 3
MỘT SỐ BIỆN PHÁP HOÀN THIỆN QUẢN LÝ
THU-CHI NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC TẠI PHƯỜNG HẠ LÝ
QUẬN HỒNG BÀNG – TP HẢI PHÒNG ĐẾN NĂM 2020

3.1. Định hướng phát triển thành phố Hải Phòng và quận Hồng Bàng.

3.1.1. Định hướng phát triển thành phố Hải Phòng đến năm 2020.

Theo nghị quyết Đại hội đại biểu Đảng bộ Hải Phòng lần thứ XV, định hướng phát triển thành phố trong giai đoạn 2015-2020 là:

- Phát huy hiệu quả các tiềm năng, lợi thế, đổi mới mô hình tăng trưởng, cơ cấu lại nền kinh tế, nâng cao sức cạnh tranh, đẩy mạnh thu hút đầu tư, công nghiệp hoá, hiện đại hoá, tạo sự phát triển nhanh, đột phá để xây dựng Hải Phòng trở thành trung tâm dịch vụ, công nghiệp lớn có sức cạnh tranh cao; trọng điểm phát triển kinh tế biển của cả nước; trung tâm giáo dục - đào tạo, y tế và khoa học - công nghệ của vùng duyên hải Bắc Bộ; đầu mối giao thông quan trọng của cả nước, cửa chính ra biển của các địa phương phía Bắc; đời sống vật chất và tinh thần của người dân không ngừng nâng cao; một pháo đài bất khả xâm phạm về quốc phòng - an ninh; có tổ chức đảng trong sạch, vững mạnh, hệ thống chính trị vững mạnh; hướng tới xây dựng Hải Phòng trở thành thành phố Cảng xanh, văn minh, hiện đại.

- Tiếp tục nâng cao năng lực lãnh đạo của các cấp ủy Đảng, chính quyền, đề ra đường lối phát triển phù hợp với tiềm năng lợi thế và vị thế của thành phố; cải thiện mạnh mẽ môi trường đầu tư, khả năng cạnh tranh; đổi mới mô hình tăng trưởng, cơ cấu lại nền kinh tế. Hoàn thành chương trình xây dựng nông thôn mới. Tiếp tục hoàn thiện và thực hiện tốt thể chế kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa. Chú trọng và tạo điều kiện thuận lợi để phát triển doanh nghiệp, hợp tác xã để tạo sự phát triển đột phá cho thành phố.

- Có những quyết sách nhanh nhạy để tận dụng thời cơ lịch sử từ quá trình hội nhập quốc tế với những vận hội to lớn cho thành phố Cảng trong giai đoạn

mới; đổi mới công tác xúc tiến đầu tư, đặc biệt là từ Nhật Bản, Hàn Quốc, EU, Hoa Kỳ, Singapo... Tăng nhanh số lượng các doanh nghiệp có thương hiệu, tham gia vào chuỗi quản trị, chuỗi dịch vụ, có khả năng cạnh tranh trên thị trường thế giới.

- Xây dựng và phát triển đô thị Hải Phòng theo hướng đô thị xanh, văn minh, hiện đại và thông minh. Tiếp tục thực hiện tốt ba khâu đột phá chiến lược về phát triển kết cấu hạ tầng kinh tế-xã hội, phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao và đẩy mạnh cải cách hành chính.

- Đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo; tăng cường nghiên cứu, ứng dụng khoa học và công nghệ; đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa thành phố.

- Phát triển văn hoá - xã hội mang bản sắc của Hải Phòng. Phát triển đồng bộ kết cấu hạ tầng văn hóa, xã hội, bảo đảm môi trường sống an toàn, môi trường sinh thái tốt, thực hiện tốt các mục tiêu an sinh xã hội, nâng cao đời sống vật chất tinh thần của người dân thành phố.

- Thực hiện tốt nhiệm vụ quốc phòng, an ninh, giữ vững chủ quyền quốc gia, giữ vững an ninh chính trị và trật tự, an toàn xã hội, làm tốt công tác phòng chống tham nhũng, lãng phí. Chú trọng đẩy mạnh công tác đối ngoại và hội nhập quốc tế.

- Tiếp tục xây dựng Đảng bộ trong sạch, vững mạnh; thường xuyên củng cố hệ thống chính trị, xây dựng các cấp chính quyền địa phương hoạt động với hiệu lực, hiệu quả cao; phát huy dân chủ và sức mạnh đoàn kết toàn dân; vai trò của Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể. Xây dựng đội ngũ cán bộ thành phố có tâm, nhiệt huyết và có tri thức hiện đại ngang tầm với yêu cầu của tình hình và nhiệm vụ mới.

Mục tiêu cụ thể:

* Các chỉ tiêu kinh tế

- Tăng trưởng GDP đạt bình quân 10,5%/năm, trong đó: dịch vụ tăng 11,7%/năm, công nghiệp - xây dựng tăng 10%/năm, nông, lâm nghiệp và thủy sản tăng 2,7%/năm.

- Chỉ số phát triển sản xuất công nghiệp tăng bình quân 14%/năm.

- GDP bình quân đầu người (theo giá hiện hành) đến đạt 5.600 USD/người vào năm 2020.

- Tỷ trọng GDP nhóm ngành dịch vụ, công nghiệp - xây dựng và nông - lâm - ngư nghiệp đạt tương ứng 57%; 37,7% và 5,3%.

- Kim ngạch xuất khẩu giai đoạn 2016-2020 đạt khoảng 12-17 tỷ USD.

- Sản lượng hàng hoá thông qua các cảng trên địa bàn đến năm 2020 đạt 110 triệu tấn/năm.

- Tổng vốn đầu tư toàn xã hội giai đoạn 2016-2020 đạt 440.000 tỷ đồng.

- Đến năm 2020, thu hút 7,5 triệu lượt khách du lịch/năm.

- Thu ngân sách nhà nước trên địa bàn thành phố đến năm 2020 đạt trên 80.000 tỷ đồng/năm, trong đó thu nội địa đạt trên 20.000 tỷ đồng/năm.

- Phấn đấu đến năm 2020, 100% số xã đạt chuẩn quốc gia về xây dựng nông thôn mới.

- Tỷ trọng năng suất tổng hợp TFP đóng góp vào tăng trưởng đạt 40%.

** Các chỉ tiêu xã hội*

- Tỷ lệ thất nghiệp thành thị xuống dưới 4%. Thời gian làm việc của lao động nông thôn là 85%.

- Tạo 52.000 việc làm mới/năm.

- Tỷ lệ lao động qua đào tạo đạt 85%.

- Tỷ lệ người dân tham gia bảo hiểm y tế trên 90%.

- Tuổi thọ trung bình đạt 77 tuổi.

- Tỷ lệ hộ nghèo (theo chuẩn quốc gia) giảm 0,7%-1%/năm.

** Các chỉ tiêu môi trường*

- Tỷ lệ chất thải rắn được thu gom, xử lý hợp vệ sinh: đô thị đạt 100%; nông thôn đạt 90%.

- Tỷ lệ cơ sở khám bệnh, chữa bệnh xử lý chất thải y tế đạt tiêu chuẩn môi trường đạt 100%.

- Bảo đảm 100% số khu, cụm công nghiệp đang hoạt động có hệ thống xử lý nước thải tập trung đạt tiêu chuẩn môi trường [5].

3.1.2. Định hướng phát triển kinh tế quận Hồng Bàng đến năm 2020.

Để thực hiện thắng lợi mục tiêu xây dựng quận trở thành đô thị xanh, văn minh, hiện đại, khẳng định vị thế quận trung tâm đi đầu thành phố, nhiệm kỳ 2015-2020, quận Hồng Bàng phấn đấu: Giá trị sản xuất công nghiệp tăng bình quân từ 5% đến 7%, tổng mức lưu chuyển hàng hóa bán lẻ, doanh thu tiêu dùng tăng bình quân từ 21,5%/năm trở lên; nguồn thu cân đối ngân sách vượt chỉ tiêu kế hoạch thành phố giao từ 8 đến 10%/năm; đầu tư xây dựng cơ bản đạt từ 400 đến 450 tỷ đồng; giảm từ 8 đến 10% hộ nghèo/năm; giải quyết việc làm cho 3.000 lao động.

Để đạt được các chỉ tiêu đó, thời gian tới quận Hồng Bàng sẽ tập trung cao cho công tác lãnh đạo, chỉ đạo: Phát triển kinh tế thương mại, dịch vụ nhanh, hiệu quả bền vững, từng bước tiếp cận với trình độ hiện đại, tham gia vào mạng phân phối quốc gia, khu vực, quốc tế, là địa phương đi đầu thành phố trong việc chuyển dần sang nền kinh tế tri thức; hoàn thiện và chuẩn bị các điều kiện để triển khai đề án mở rộng địa giới hành chính quận; xây dựng Trung tâm chính trị – hành chính quận và trụ sở các phường: Phan Bội Châu, Minh Khai, Trại Chuối và các trường học trên địa bàn; tập trung đẩy mạnh giải phóng mặt bằng thực hiện các dự án trọng điểm của thành phố, quận như: Dự án Khu đô thị Xi măng, tái định cư phục vụ dự án Khu đô thị Xi măng, công viên cây xanh và kè bờ sông Tam Bạc tại Bến xe Tam Bạc cũ và khu vực lân cận...

Đẩy mạnh công tác chỉnh trang đô thị, vệ sinh môi trường, nhất là đối với các tuyến đường kiểu mẫu và dải trung tâm thành phố, công tác đấu giá quyền sử dụng đất, tạo điều kiện thu hút đầu tư, phát triển kinh doanh dịch vụ, khai thác tối đa các nguồn thu để tăng thu ngân sách phục vụ đầu tư phát triển

quận, quan tâm phát triển giáo dục đào tạo, xây dựng mỗi cấp học có ít nhất một trường dẫn đầu thành phố, đẩy mạnh cải cách hành chính, hoàn thiện chính quyền điện tử, xây dựng chính quyền quận thực sự thân thiện với người dân, tổ chức.

Theo Nghị quyết Đại hội Đảng bộ quận lần thứ XXII và quy hoạch tổng thể phát triển kinh tế - xã hội quận đến năm 2020 đã được Ủy ban nhân dân thành phố phê duyệt UBND quận Hồng Bàng thực hiện một số nhiệm vụ trọng tâm sau:

- Thực hiện các chỉ tiêu kinh tế - xã hội giai đoạn 2016 – 2020 và hoàn thiện dự án điều chỉnh quy hoạch tổng thể phát triển kinh tế - xã hội Quận Hồng Bàng tầm nhìn đến năm 2025.

- Thực hiện đồng bộ các giải pháp hỗ trợ sản xuất kinh doanh, tháo gỡ khó khăn cho doanh nghiệp. Tăng cường quản lý ngân sách nhà nước, thực hiện triệt để tiết kiệm.

- Tập trung cao công tác quản lý quy hoạch và quản lý trật tự xây dựng đô thị; đẩy mạnh tiến độ giải phóng mặt bằng các dự án trọng điểm trên địa bàn quận; hoàn thành chỉ tiêu cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, quyền sở hữu nhà theo chỉ tiêu thành phố giao.

- Xây dựng và triển khai kế hoạch thực hiện tốt chủ đề năm của thành phố. Tổ chức các hoạt động văn hóa, thể thao và các phong trào thi đua yêu nước chào mừng các ngày lễ lớn trong năm.

- Tiếp tục thực hiện có hiệu quả Chương trình tổng thể cải cách hành chính nhà nước. Hoàn thiện mô hình "Chính quyền điện tử" tại Quận Hồng Bàng, thực hiện tốt việc tiếp công dân và giải quyết đơn thư, khiếu nại, tố cáo [4].

3.1.3. Mục tiêu quản lý thu -chi ngân sách nhà nước trong quá trình phát triển kinh tế - xã hội của Phường Hạ Lý – Quận Hồng Bàng – TP Hải Phòng giai đoạn đến năm 2020

Căn cứ nghị quyết đại hội Đảng bộ phường Hạ Lý lần thứ XI, nhiệm kỳ 2015-2020, mục tiêu quản lý thu chi ngân sách được xác định:

- Tập trung hoàn thành và vượt chỉ tiêu thu ngân sách trong giai đoạn 2016-2020. Đẩy mạnh thu thuế ngoài quốc doanh, thu triệt để thuế xây dựng cơ bản tư nhân, phí thuê vỉa hè, xử phạt vi phạm, không bỏ sót nguồn thu trên địa bàn.

- Xác định biện pháp quản lý thu thích hợp cho các loại khoản thu để đảm bảo thu đúng và thu đủ.

- Tăng cường khai thác các nguồn thu trên địa bàn phường, hạn chế số thu bổ sung từ ngân sách cấp trên.

- Thực hiện nghiêm các biện pháp quản lý thu, quản lý chặt chẽ các nguồn thu khác trên địa bàn phường.

- Tăng cường kiểm soát đối với các khoản chi thường xuyên để đảm bảo chi đúng nhiệm vụ, đúng mục đích, quản lý chi tiêu tiết kiệm và hiệu quả theo định mức, tiêu chuẩn.

- Thực hiện nguyên tắc chi không vượt quá số thu, cân đối ngân sách phải đảm bảo tính vững chắc giữa nguồn thu và nhiệm vụ chi được giao.

- Thực hiện công khai thuế; kiên quyết xử lý những trường hợp vi phạm kê khai thuế không đúng, không đủ. Thực hiện chi ngân sách đảm bảo đúng luật, tiết kiệm chống lãng phí [6].

3.2. Một số biện pháp hoàn thiện quản lý thu –chi ngân sách nhà nước tại phường Hạ Lý.

3.2.1. Nâng cao chất lượng dự toán thu ngân sách trên địa bàn phường.

- Công tác lập dự toán thu ngân sách phải dựa trên chủ trương, chính sách và các nhiệm vụ về phát triển kinh tế-xã hội của phường, khai thác được lợi thế của địa phương.

- Xây dựng theo đúng chính sách hiện hành, trên cơ sở đánh giá sát khả năng thực hiện thu NSNN của năm trước, dự báo tình hình phát triển sản xuất - kinh doanh của năm dự toán.

- Dự toán thu được xây dựng căn cứ theo các tính toán khoa học, khắc phục tình trạng bỏ sót nguồn thu xét đến các yếu tố dẫn đến tăng thu, giảm thu. Việc xây dựng và phân bổ dự toán chi ngân sách căn cứ theo tiêu chuẩn và định mức phân bổ ngân sách của năm trước, đảm bảo đúng các chế độ, tiêu chuẩn, định mức phân bổ chi thường xuyên ngân sách, đồng thời có tính đến các nhiệm vụ phát sinh trong năm sau và đảm bảo các quy định về thực hành tiết kiệm chống lãng phí.

- Xây dựng mối quan hệ chặt chẽ giữa UBND phường và cơ quan thuế trong việc xác định dự toán các chỉ tiêu thu ngân sách. Đội thuế phường cần rà soát, đối chiếu, quản lý, phát triển nguồn thu mới và khai thác các nguồn thu hiện có nhằm thu đúng, thu đủ vào ngân sách Nhà nước, tạo môi trường kinh doanh công bằng, lành mạnh, tránh tình trạng bỏ sót nguồn thu như những năm qua.

- Thực hiện công khai thảo luận dự toán ngân sách giữa thành phố, quận và các phường trên địa bàn.

- Dự toán thu ngân sách phường được lập dựa trên kết quả phân tích, đánh giá thực hiện thu ngân sách của những năm trước, dựa trên định mức, tiêu chuẩn, đảm bảo đúng về mặt quy trình và thời gian và được tổng hợp từ các bộ phận có liên quan như vậy mới đảm bảo sát với thực tế.

- Dự toán thu phải tính toán được hết các khoản thu ngân sách trong năm để tránh việc bỏ sót các khoản thu.

3.2.2. Hoàn thiện công tác quản lý thu –chi ngân sách

3.2.2.1. Hoàn thiện quản lý thu ngân sách

- Tuyên truyền, phổ biến giáo dục để nâng cao ý thức trách nhiệm của người nộp thuế trong việc chấp hành nghĩa vụ thuế. Tăng cường đối thoại, tập huấn chính sách, chế độ và các thủ tục hành chính thuế, giải quyết kịp thời vướng mắc trong quá trình thực hiện pháp luật. Thường xuyên thực hiện thăm dò nhu cầu và tổ chức các lớp tập huấn miễn phí phổ biến về chính sách thuế cho từng đối tượng, tích cực tuyên truyền thuế qua phương tiện thông tin đại chúng.

- Kiện toàn và nâng cao chất lượng hoạt động của Hội đồng tư vấn thuế phường. Thường xuyên rà soát các hộ kinh doanh cá thể do phường quản lý xác định đúng doanh thu để thu đúng, thu đủ các khoản nộp ngân sách nhà nước, chống thất thu ngân sách, tăng cường thu hồi nợ đọng thuế và tổ chức thu trong tháng, không còn các hộ nợ đọng thuế.

- Rà soát các đối tượng nộp thuế, phân loại người nộp thuế để đưa vào bộ quản lý thu thuế, tăng cường kiểm tra hộ kinh doanh sớm, tối, kinh doanh thời vụ và hộ cho thuê nhà. Thường xuyên kiểm tra doanh thu bán hàng.

- Kết hợp với Chi cục thuế tiến hành lập sổ bộ thu thuế sử dụng đất phi nông nghiệp một cách chính xác, tránh để sai sót. Kết hợp với cán bộ địa chính và các tổ dân phố kê khai bổ sung các trường hợp đã được thanh lý nhà đưa vào quản lý.

- Đối với các khoản thu phí và lệ phí thực hiện việc công khai và niêm yết mức thu, kiểm tra việc sử dụng biên lai thu tiền theo quy định một cách thường xuyên. Thực hiện điều chỉnh kịp thời mức thu đối với những loại phí, lệ phí không còn phù hợp.

- Tăng cường phối hợp giữa đội thuế với Ban Tài chính của phường với các khoản thu phí, lệ phí chưa được chú trọng.

- Triển khai nghiêm túc công tác điều tra thống kê hoạt động sản xuất, kinh doanh, dịch vụ trên địa bàn phường, theo dõi chặt chẽ sự biến động về số lượng hộ kinh doanh, ngành nghề kinh doanh và mức thu nộp của từng hộ.

- Thực hiện nghiêm túc công tác hậu kiểm đối với các hộ kinh doanh mới được cấp Giấy phép đăng ký kinh doanh, tiến hành kiểm tra xác minh thu lệ phí môn bài. Điều tra doanh thu, tính mức thuế khoán cho mỗi hộ kinh doanh theo quy định.

- Công khai niêm yết danh sách đối tượng nộp thuế, doanh thu và mức thuế của từng hộ, hộ nghỉ, bỏ kinh doanh, hộ mới phát sinh.

- Tăng cường sự phối hợp giữa đối thuế phường với các tổ dân phố, cảnh sát khu vực để thực hiện quản lý tốt các hộ kinh doanh, tuyên truyền và vận động các hộ nộp thuế tại địa bàn.

- Xây dựng hệ thống thông tin phục vụ quản lý thuế, đẩy mạnh việc ứng dụng công nghệ thông tin để nâng cao hiệu quả tham mưu điều hành ngân sách địa phương, áp dụng phần mềm Hỗ trợ kê khai thuế.

- Cải cách các thủ tục hành chính, tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra và giám sát của cộng đồng.

- Tăng cường công tác xã hội hóa trong hoạt động xây dựng cơ sở hạ tầng,, phát huy tiềm năng, lợi thế, hài hòa lợi ích giữa nhà nước, tập thể và nhân dân.

- Tổ chức tổng kết, khen thưởng định kỳ để động viên kịp thời những tổ chức cá nhân thực hiện tốt công tác thu ngân sách.

- Cơ quan thuế đóng trên địa bàn phường cần phối hợp chặt chẽ hơn nữa với UBND phường để theo dõi, quản lý công tác thu thuế trên địa bàn phường hiệu quả hơn.

- Thực hiện đồng bộ các biện pháp quản lý hành chính đối với từng khoản thu, từng sắc thuế, từng địa bàn, từng đối tượng nộp thuế. Thu hẹp các đầu mối quản lý trực tiếp, phân công nhiệm vụ rõ ràng và giảm bớt các khâu chức năng mang tính phục vụ nội ngành để tập trung cho các bộ phận chức năng quản lý thuế chủ yếu như tuyên truyền - hỗ trợ người nộp thuế, thanh tra.

- Tổ chức giám sát chặt chẽ tất cả các khâu từ đăng ký thuế, kê khai thuế đến việc nộp thuế trên địa bàn để có kịp thời đôn đốc, có biện pháp xử lý những hành vi vi phạm pháp luật, đảm bảo thu đầy đủ, kịp thời các khoản thu phát sinh, tiền thuế nợ đọng vào ngân sách...

3.2.2.1. Hoàn thiện quản lý chi ngân sách

- Chi ngân sách phải được thực hiện trên cơ sở dự toán chi đã được phê duyệt, đảm bảo đúng chế độ, tiêu chuẩn, định mức chi của Nhà nước. Dự toán chi được lập sát với tình hình thực tế.

- - Bộ phận Tài chính – Kế toán chủ động tham mưu cho UBND phường trong thực hiện điều hành dự toán ngân sách được duyệt, đảm bảo hiệu quả, bố trí các khoản chi theo thứ tự ưu tiên, trước hết đảm bảo chi lương, phụ cấp, bảo hiểm và cân đối ngân sách. Chủ động điều chỉnh các nhiệm vụ chi phù hợp với khả năng thu ngân sách nhà nước. Rà soát, quản lý chặt chẽ các khoản chi theo dự toán được giao, triển khai các biện pháp triệt để thực hành tiết kiệm, chống lãng phí.

- Các ban ngành, đoàn thể phải nghiêm túc thực hiện yêu cầu về tiết kiệm, chống lãng phí theo Luật thực hành tiết kiệm, chống lãng phí; tiết kiệm chi thường xuyên, chi cho bộ máy quản lý nhà nước, chi hoạt động như: tiền điện, nước, điện thoại, văn phòng phẩm, sách báo, tạp chí, xăng dầu, chi phí khánh tiết, hội nghị, lễ kỷ niệm và phải đầy đủ chứng từ thanh quyết toán theo quy định.

- Thực hiện kiểm soát chi qua kho bạc một cách chặt chẽ, kiểm soát theo dự toán được duyệt, đảm bảo theo chế độ và tiêu chuẩn, định mức.

- Chi tiêu theo thứ tự ưu tiên các khoản chi thường xuyên trước rồi mới đến các khoản mua sắm, sửa chữa.

- Đối với khoản chi cho hoạt động đầu tư, phát triển cần tập trung vào các công trình trọng điểm như trường học, trạm y tế.

- Thực hiện công khai các khoản chi ngân sách, tránh tình trạng chi công khai nội bộ.

- Tăng cường chi đầu tư cho phát triển kinh tế, vì khi kinh tế địa phương có sự tăng trưởng thì tiềm năng nguồn thu sẽ lớn hơn.

3.2.3. Hoàn thiện công tác quyết toán thu-chi ngân sách và tăng cường kiểm tra, thanh tra.

- Tuân thủ nghiêm túc chế độ hạch toán kế toán, phối hợp với kho bạc nhà nước đối chiếu tất cả các khoản thu-chi ngân sách đã thực hiện trong năm tài chính, đảm bảo thu, chi theo đúng mục lục ngân sách Nhà nước.

- Bộ phận tài chính của phường phải đi sâu phân tích số liệu thu-chi làm căn cứ xây dựng dự toán cho năm tiếp theo.

- Phối hợp chặt chẽ với thanh tra tài chính, kiểm toán để tăng cường công tác kiểm tra, giám sát đối với đơn vị thu nộp ngân sách và tiến hành xử lý kịp thời đối với những tổ chức, cá nhân vi phạm theo kết luận của các cơ quan nhà nước có thẩm quyền về thanh tra, kiểm toán.

- Đẩy mạnh công tác thanh tra, kiểm tra thuế để tăng cường hiệu quả quản lý dựa trên việc phân tích thông tin để tìm ra những đối tượng có hành vi gian lận thuế dưới mọi hình thức. Tập trung kiểm tra các hộ kinh doanh có tình trạng thất thu lớn, các doanh nghiệp có dấu hiệu sử dụng hóa đơn bất hợp pháp, trốn thuế giá trị gia tăng và thuế thu nhập doanh nghiệp.

- Tăng cường thực hiện công tác thanh tra, kiểm tra thuế theo định kỳ và tiến hành đột xuất để kịp thời uốn nắn, chấn chỉnh sai phạm của các đơn vị, tăng cường hạch toán kinh tế theo quy định, đồng thời tạo điều kiện thuận lợi để doanh nghiệp ổn định và phát triển các hoạt động sản xuất kinh doanh trên địa bàn thúc đẩy tăng trưởng kinh tế ở phường Hạ Lý nói riêng, quận Hồng Bàng và thành phố Hải Phòng nói chung tạo sự bình đẳng giữa những người nộp thuế trong quá trình thi hành các chính sách của pháp luật.

Kiểm tra sổ sách chứng từ và các hồ sơ liên quan đến nội dung kiểm tra, thanh tra thuế.

3.2.4. Nâng cao trình độ, năng lực cán bộ quản lý ngân sách.

Con người là nhân tố quan trọng nhất quyết định sự thành công của công tác quản lý thu chi ngân sách Nhà nước. Chính vì thế, cần thực hiện công tác đào tạo, bồi dưỡng thường xuyên nhằm nâng cao năng lực, trình độ của đội ngũ cán bộ quản lý ngân sách. Về công tác nhân sự của phường Hạ Lý, cần coi trọng những vấn đề sau:

- Tiến hành chuyên môn hóa đội ngũ cán bộ quản lý ngân sách. Những người được bố trí làm công tác này phải có năng lực chuyên môn cao, đã trải qua quá trình đào tạo và bồi dưỡng, nắm vững tình hình kinh tế- xã hội cũng như các cơ chế chính sách được ban hành. Bên cạnh đó, cán bộ quản lý cũng là người phải có phẩm chất đạo đức tốt, có trách nhiệm, nhiệt tình và tâm huyết với công việc.

- Xây dựng các kế hoạch bồi dưỡng, đào tạo, phân công nhiệm vụ, chức danh phù hợp với năng lực và trình độ của từng người. Đồng thời cũng thực hiện luân chuyển cán bộ nhằm nâng cao tính chủ động, sáng tạo và nhờ đó ngăn ngừa các sai phạm của cán bộ, kiểm tra phát hiện và xử lý nghiêm các cán bộ vi phạm chính sách, thực hiện sai quy trình, nghiệp vụ và loại bỏ những cán bộ suy thoái về phẩm chất đạo đức, thoái hoá biến chất.

- Trong điều kiện công nghệ hiện nay, chú trọng đào tạo bồi dưỡng trình độ tin học cho đội ngũ cán bộ.

- Hàng năm, cần tổ chức thi tuyển sát hạch về chuyên môn, nghiệp vụ, nâng cao chất lượng cán bộ đảm bảo năng lực cán bộ trong việc đảm nhiệm công tác quản lý ngân sách và tăng cường bồi dưỡng kỹ năng giao tiếp ứng xử đối với người nộp thuế,

- Bố trí đội ngũ cán bộ có năng lực phù hợp đảm bảo hoàn thành nhiệm vụ được giao. Thực hiện công tác quy hoạch, có kế hoạch đào tạo đối với cán bộ công chức thuộc diện quy hoạch.

- Tổng kết, động viên khen thưởng kịp thời những tổ chức cá nhân thực hiện tốt công tác quản lý thu-chi ngân sách, ban hành cơ chế thưởng phạt nghiêm minh, tạo các điều kiện vật chất thuận lợi để giúp cán bộ yên tâm công tác và xử phạt một cách nghiêm minh đối với những cán bộ cố ý làm trái chính sách chế độ gây thất thoát vốn kho bạc nhà nước, đảm bảo sự trong sạch của đội ngũ cán bộ tạo dựng niềm tin vững chắc của nhân dân.

3.2.5. Ứng dụng công nghệ thông tin trong công tác quản lý thu -chi ngân sách Nhà nước trên địa bàn Phường

Ứng dụng công nghệ thông tin sẽ giúp cho quá trình lập dự toán thu-chi ngân sách, chấp hành dự toán và quyết toán ngân sách được thực hiện nhanh chóng, thuận tiện và đảm bảo thống nhất. Hiện nay, phường Hạ Lý đã áp dụng phần mềm quản lý ngân sách tuy nhiên để quản lý thu – chi ngân sách đạt hiệu quả cao cần phải tiến hành đầu tư, trang bị máy tính và các phần mềm kế toán, triển khai thực hiện một cách đồng bộ tại địa phương, cụ thể:

- Xây dựng hạ tầng công nghệ thông tin, đào tạo cán bộ sử dụng thành thạo hệ thống tin học quản lý.

- Thông qua mạng dữ liệu thông tin để thực hiện phối hợp nhằm ngăn chặn các hành vi chậm nộp thuế và hành vi trốn thuế.

- Kết nối mạng tin học giữa các cơ quan: cơ quan thuế, cơ quan tài chính và kho bạc nhà nước nhằm đáp ứng cho công tác đối chiếu, kiểm tra số liệu một cách thường xuyên.

3.2.6. Tăng cường công tác giám sát, kiểm tra với hoạt động thu-chi ngân sách Nhà nước trên địa bàn phường.

- Cơ quan thanh tra, kiểm toán, thuế thực hiện phối hợp để tăng cường công tác giám sát, kiểm tra đối với đơn vị thu nộp ngân sách, xử lý kịp thời những trường hợp vi phạm theo kết luận của các cơ quan có thẩm quyền.

- Nâng cao hiệu quả công tác giám sát, kiểm tra tại phường Hạ Lý. Trên cơ sở thu thập và phân tích thông tin về doanh nghiệp để lựa chọn những đối tượng có hành vi gian lận thuế để tăng cường kiểm tra, giám sát dưới mọi hình thức bên cạnh đó kiểm tra các hộ kinh doanh có tình trạng thất thu lớn, các doanh nghiệp và hộ kinh doanh chiếm đoạt tiền thuế GTGT và trốn thuế TNDN.

- Tăng cường tiến hành thanh tra, kiểm tra theo định kỳ và đột xuất nhằm chấn chỉnh sai phạm của các đơn vị đồng thời tạo thuận lợi để doanh nghiệp ổn định, phát triển sản xuất kinh doanh và hướng dẫn các tổ chức, cá nhân thực hiện đúng chế độ, chính sách, pháp luật Nhà nước, đảm bảo sự bình đẳng giữa những người nộp thuế.

- Công tác thanh tra kiểm tra, giám sát có hiệu quả thì sẽ giúp phát hiện kịp thời để từ đó ngăn chặn và có biện pháp xử lý đối với các hành vi gian lận thuế, trốn thuế, giải quyết kịp thời các trường hợp khiếu nại, tố cáo về thuế của người nộp thuế.

- Tăng cường việc kiểm tra sổ sách chứng từ và các hồ sơ liên quan đến nội dung kiểm tra, thanh tra thuế.

- Xử phạt vi phạm: Những trường hợp người nộp thuế cố tình không thực hiện nghĩa vụ cần phối hợp chặt chẽ với các cơ quan hữu quan để cưỡng chế thực hiện các quyết định xử lý đảm bảo thực hiện nghiêm minh pháp luật.

- Giám sát chặt chẽ với các khoản chi ngân sách phường gồm cả các khoản chi thường xuyên và các khoản chi đầu tư phát triển đảm bảo các khoản chi này đúng mục đích.

- Công khai, minh bạch các khoản thu, chi ngân sách địa phương hàng năm để tăng cường sự giám sát của người dân với hoạt động thu, chi ngân sách.

KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ

1. Kết luận

Hoàn thiện công tác quản lý thu - chi ngân sách trên địa bàn Phường Hạ Lý Quận Hồng Bàng, Thành phố Hải Phòng là rất cần thiết, có ý nghĩa quan trọng đối với sự phát triển kinh tế-xã hội của địa phương.

Trong những năm qua, quản lý thu-chi ngân sách của phường đã đạt được những kết quả quan trọng góp phần nâng cao đời sống của nhân dân. Tuy nhiên công việc quản lý thu -chi ngân sách còn nhiều hạn chế như dự toán thu chưa sát với thực tế, việc chấp hành thu – chi còn gặp nhiều khó khăn, công tác quyết toán chưa đảm bảo kịp thời, nhận thức và trách nhiệm trong thu-chi ngân sách chưa cao, thiếu sự phối hợp giữa các cơ quan trong quá trình quản lý ngân sách.

Thông qua việc phân tích số liệu, đánh giá thực trạng công tác quản lý thu, chi ngân sách tại phường Hạ Lý, tác giả đã đề xuất một số biện pháp, bao gồm:

- + Nâng cao chất lượng công tác dự toán thu ngân sách
- + Hoàn thiện công tác quản lý thu-chi ngân sách
- + Hoàn thiện công tác quyết toán ngân sách và tăng cường công tác kiểm tra, thanh tra.
- + Nâng cao trình độ, năng lực của đội ngũ cán bộ quản lý ngân sách
- + Tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin vào quản lý ngân sách

2. Kiến nghị với quận Hồng Bàng

- Phòng tài chính quận Hồng Bàng cần tăng cường hướng dẫn, định kỳ kiểm tra chuyên môn, nghiệp vụ về chính sách, chế độ đối với các cán bộ làm công tác quản lý tài chính ở các phường để đánh giá đúng được công tác quản lý ngân sách của quận.

- Tăng cường vai trò lãnh đạo trong hoạt động quản lý thu-chi ngân sách.

- Chỉ đạo sát sao trong việc lập dự toán, chấp hành thu-chi ngân sách của các phường theo đúng quy định.

- Trong lĩnh vực đầu tư xây dựng cơ bản cần có sự quản lý chặt chẽ để khắc phục các hạn chế, yếu kém, các sai phạm xảy ra.

- Rà soát, kiểm tra hoạt động thu-chi ngân sách của các phường để kịp thời phát hiện các sai sót.

DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ tài chính (2010), *Thông tư 188/2010/TT-BTC ngày 22/11/2010 quy định tiêu thức phân cấp nguồn thu và phân chia các khoản thu giữa ngân sách các cấp chính quyền địa phương.*
2. Bộ tài chính (2012), *Thông tư 176/2012 ngày 23/10/2012 quy định mức thu, chế độ thu, nộp, quản lý và sử dụng lệ phí đăng ký doanh nghiệp, đăng ký hộ kinh doanh và phí cung cấp thông tin doanh nghiệp.*
3. Bộ tài chính (2016), *Thông tư 319/2016/TT-BTC ngày 13/12/2016 hướng dẫn xử lý ngân sách cuối năm và lập báo cáo quyết toán ngân sách hàng năm.*
4. Đại hội đại biểu Đảng bộ quận Hồng Bàng (2015), *Nghị quyết Đại hội lần thứ XXII.*
5. Đại hội đại biểu Đảng bộ thành phố Hải Phòng (2015), *Nghị quyết Đại hội lần thứ XV.*
6. Đại hội Đảng bộ phường Hạ Lý (2015), *Nghị quyết Đại hội lần thứ XI*
7. Đồng Thị Vân Hồng (2013), *Giáo trình Quản lý ngân sách*, NXB Lao động
8. Phạm Đức Hồng (2012), *Hoàn thiện cơ chế phân cấp ngân sách của các cấp chính quyền địa phương*, luận văn thạc sĩ.
9. Vũ Thành Nam (2014), *Hoàn thiện công tác quản lý ngân sách cấp huyện của tỉnh Hưng Yên*, luận văn thạc sĩ.
10. Quốc hội nước cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam (2015). *Luật NSNN Việt Nam 83/2015/QH13 ngày 25/06/2015.*
11. Lê Toàn Thắng (2013). *Phân cấp quản lý ngân sách Nhà nước ở Việt Nam hiện nay*. Luận án tiến sĩ quản lý hành chính công.
12. UBND phường Hạ Lý (2013), *Báo cáo tổng hợp thu, chi NS phường năm 2013*

13. UBND phường Hạ Lý (2014), *Báo cáo tổng hợp thu, chi NS phường năm 2014*
14. UBND phường Hạ Lý (2015), *Báo cáo tổng hợp thu, chi NS phường năm 2015*
15. UBND phường Hạ Lý (2016), *Báo cáo tổng hợp thu, chi NS phường năm 2016*
16. UBND phường Hạ Lý (2017), *Báo cáo tổng hợp thu, chi NS phường năm 2017*
17. Hoàng Quốc Việt (2016), *Một số biện pháp hoàn thiện công tác quản lý ngân sách phường Quán Toan, quận Hồng Bàng, thành phố Hải Phòng*, luận văn thạc sĩ.
18. <http://haiphong.gov.vn/dinh-huong-phat-trien> 28/02/2017
19. <http://wikipedia/wiki/Phuong-Ha-Ly>
20. <http://haiphong.gov.vn/Quan-Hong-Bang>